

ONDERWIJSVISITATIE

Houttechnologie

Een onderzoek naar de kwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie aan de Vlaamse hogescholen

V L H O R A

V l a a m s e H o g e s c h o l e n r a a d

14 juni 2011

De onderwijsvisitatie Houttechnologie

Ravensteingalerij 27, bus 3
1000 Brussel
tel.: 02 211 41 90
info@vlhora.be

Exemplaren van dit rapport kunnen tegen betaling verkregen worden
op het VLHORA-secretariaat.

Het rapport is ook elektronisch beschikbaar op
<http://www.vlhora.be> > evaluatieorgaan > visitatierapporten > huidige ronde

Wettelijk depot: D/2011/8696/18

voorwoord

De visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar oordelen en de daaraan ten grondslag liggende motivering, conclusies en aanbevelingen die resulteren uit het onderzoek dat zij heeft verricht naar de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie in Vlaanderen.

De visitatiecommissie heeft hierbij de visitatieprocedure *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008* gevolgd, waarbij zij niet enkel aanbevelingen en suggesties formuleert in het kader van de continue kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs, maar ook een oordeel geeft in het kader van de accreditatie van de opleiding.

De visitatie en dit rapport passen in de werkzaamheden van de hogescholen en van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs.

Met dit rapport wordt de bredere samenleving geïnformeerd over de wijze waarop de hogescholen en meer bepaald de betrokken opleiding omgaat met de kwaliteit van haar onderwijs. Toch is het rapport in de eerste plaats bedoeld voor de hogeschool die de opleiding aanbiedt. Op basis van de bevindingen van het rapport kan de hogeschool nu en in de nabije toekomst actie nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de opleiding te handhaven en verder te verbeteren. De lezer moet er zich echter terdege bewust van zijn dat het rapport slechts een momentopname biedt van het onderwijs in de opleiding en dat de rapportering van de visitatiecommissie slechts één fase is in het proces van kwaliteitszorg.

De VLHORA dankt allen die meegewerkt hebben aan het welslagen van dit proces van zelfevaluatie en visitatie. De visitatie was niet mogelijk geweest zonder de inzet van al wie binnen de hogeschool betrokken was bij de voorbereiding en de uitvoering ervan. Tevens is de VLHORA dank verschuldigd aan de voorzitter, de leden en de secretarissen van de visitatiecommissie voor de betrokkenheid en deskundige inzet waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd.

Marc Vandewalle
secretaris-generaal

Bert Hoogewijs
voorzitter

inhoudsopgave

voorwoord.....	3
inhoudsopgave	5
deel 1.....	7
hoofdstuk 1 de onderwijsvisitatie Houttechnologie	9
1.1 inleiding	9
1.2 de visitatiecommissie	9
1.2.1 samenstelling	9
1.2.2 taakomschrijving.....	9
1.2.3 werkwijze.....	10
1.2.4 oordeelsvorming.....	11
1.3 indeling van het rapport.....	12
hoofdstuk 2 het domeinspecifiek referentiekader Houttechnologie.....	13
2.1 inleiding	13
2.2 domeinspecifieke competenties	13
2.2.1 gehanteerde input	13
2.2.2 domeinspecifieke competenties	14
deel 2.....	17
Hogeschool Gent	19
bijlagen	61

algemeen deel

Hoofdstuk 1 De onderwijsvisitatie Houttechnologie

1.1 inleiding

In dit rapport brengt de visitatiecommissie verslag uit van haar bevindingen over de onderwijskwaliteit van de professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie, die zij op 13, 14 en 15 december 2010 in opdracht van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) heeft onderzocht.

Dit initiatief past in de werkzaamheden van de hogescholen en van de VLHORA met betrekking tot de kwaliteitszorg van het hogescholenonderwijs, zoals bepaald in artikel 93 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

1.2 de visitatiecommissie

1.2.1 samenstelling

De visitatiecommissie werd samengesteld conform de procedure van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*. Meer in het bijzonder werden de richtlijnen van de Erkenningcommissie Hoger Onderwijs met betrekking tot de onafhankelijkheid van de commissieleden opgevolgd. De visitatiecommissie werd samengesteld door het bestuursorgaan van de VLHORA in haar vergadering van 1 oktober 2010.

De visitatiecommissie:

Voorzitter en onderwijsdeskundige:	Arno Libotton
Domeindeskundige:	Koen Nel
Domeindeskundige:	Jeroen Doom
Student:	Olivier Sucaet

Voor een kort curriculum vitae van de commissieleden, zie bijlage 1.

Vanuit de VLHORA werden een projectbegeleider en een secretaris aangesteld. Voor de visitatie van de opleiding Houttechnologie waren dit:

Projectbegeleider:	Filip Lammens
Secretaris:	Wim De Cleyn

1.2.2 taakomschrijving

De commissie geeft op basis van het zelfevaluatieverslag van de opleiding en de gesprekken ter plaatse:

- een oordeel over de onderwerpen en facetten uit het accreditatiekader van de NVAO;
- een integraal oordeel over de opleiding;
- suggesties om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering.

1.2.3 werkwijze

De visitatie van de opleiding Houttechnologie aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*.

Voor de beschrijving van de werkwijze van de visitatiecommissie worden vier fasen onderscheiden.

- fase 1, de installatie van de commissie;
- fase 2, de voorbereiding;
- fase 3, het visitatiebezoek;
- fase 4, de schriftelijke rapportering.

Fase 1 De installatie van de visitatiecommissie

Op 5 oktober 2010 werd de visitatiecommissie officieel geïnstalleerd.

De installatievergadering stond in het kader van een kennismaking, een gedetailleerde bespreking van het visitatieproces aan de hand van de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008* en een toelichting van het ontwerp van domeinspecifiek referentiekader. Daarnaast werden een aantal praktische afspraken gemaakt, onder meer met betrekking tot het bezoekschema, de bezoekdagen en de te lezen eindwerken en/of stageverslagen.

Fase 2 De voorbereiding

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleiding bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatie-rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en haar/zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden. Op basis van de bespreking en de door de commissieleden opgestuurde vragenlijsten, inventariseerde de secretaris kernpunten en prioriteiten voor de gesprekken en het materialenonderzoek bij de visitatie.

Fase 3 Het visitatiebezoek

De VLHORA heeft een bezoekschema ontwikkeld dat desgevallend aangepast werd aan de specifieke situatie van de opleiding. Het bezoekschema werd opgenomen als bijlage 4. Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. Tijdens de visitatie werd voor de verdere bevraging gebruik gemaakt van de synthese van de checklist en de vragenlijsten.

Binnen het bezoekprogramma werden een aantal overlegmomenten voor de commissieleden voorzien om de bevindingen uit te wisselen en te komen tot gezamenlijke en meer definitieve (tussen)oordelen. Na de

gesprekken met de vertegenwoordigers van de opleiding hebben de visitatieleden hun definitief (tussen)oordeel per facet en per onderwerp gegeven.

Op het einde van het visitatiebezoek heeft de voorzitter een korte mondelinge rapportering gegeven van de ervaringen en bevindingen van de visitatiecommissie, zonder expliciete en inhoudelijk waarderende oordelen uit te spreken.

Fase 4 De schriftelijke rapportering

De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld. Het ontwerp-rapport geeft per onderwerp en per facet het oordeel en de motivering van de visitatiecommissie weer. Daarnaast werden - waar wenselijk en/of noodzakelijk - aandachtspunten en eventuele aanbevelingen voor verbetering geformuleerd.

Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogeschool gezonden voor een reactie. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken.

Het antwoord van de visitatiecommissie op de reactie van de opleiding en het definitieve opleidingsrapport werden aan de hogeschool toegezonden.

Het opleidingsrapport wordt verwerkt in het visitatierapport van de professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie.

1.2.4 oordeelsvorming

De commissie legt in een eerste fase een oordeel per facet vast. Daarna legt de commissie een oordeel per onderwerp vast op basis van de oordelen van de facetten die van het onderwerp deel uitmaken.

In de oordelen per onderwerp wordt steeds een overzicht gegeven van de oordelen per facet. In geval van een compensatie van facetten, wordt het oordeel op onderwerpniveau gevolgd door een motivering en aangevuld met de weging die de commissie hanteerde in de oordeelsvorming op onderwerpniveau. In de overige gevallen wordt voor de motivering van het oordeel op onderwerpniveau verwezen naar de argumentatie bij de facetten.

De oordelen per facet en per onderwerp hebben betrekking op alle locaties, afstudeerrichtingen en varianten. Daar waar er een onderscheid in het oordeel per afstudeerrichting en/of locatie en/of variant nodig is, wordt dit aangegeven in het rapport.

De commissie houdt in haar beoordeling rekening met accenten die de opleiding eventueel zelf legt, met het domeinspecifieke referentiekader en met de benchmarking ten opzichte van de gelijkaardige opleidingen in andere instellingen van hoger onderwijs.

Alle oordelen en wegingen volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR|VLHORA, september 2008*. Op het niveau van de facetten volgen de oordelen een vierpuntenschaal: “onvoldoende”, “voldoende”, “goed” en “excellent”. Op het niveau van de onderwerpen en op het niveau van de opleiding in haar geheel geeft de commissie een antwoord op de vraag of er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. Hierbij kan het oordeel “voldoende” of “onvoldoende” luiden.

1.3 indeling van het rapport

Het rapport bestaat uit twee delen. In het eerste deel beschrijft de visitatiecommissie in hoofdstuk 2 het domeinspecifiek referentiekader op basis waarvan zij de gevisiteerde opleidingen heeft beoordeeld. In het tweede deel van het rapport brengt de commissie verslag uit over de gevisiteerde opleiding.

Hoofdstuk 2 Het domeinspecifiek referentiekader Houttechnologie

2.1 inleiding

Voor iedere opleiding wordt een domeinspecifiek referentiekader ontwikkeld dat door de commissie gebruikt wordt bij de beoordeling van opleidingen. De visitatiecommissie is verantwoordelijk voor de opmaak van het domeinspecifiek referentiekader. De VLHORA als evaluatieorgaan geeft de procedure¹ aan voor de opstelling ervan.

Het referentiekader is niet bedoeld om een ideale opleiding te schetsen. Respect voor de eigenheid van een opleiding en voor de diversiteit binnen eenzelfde opleiding over de instellingen heen, veronderstelt immers dat in de eerste plaats wordt nagegaan of elke opleiding erin slaagt haar eigen doelstellingen te realiseren en dit zowel inhoudelijk als procesmatig. Dit belet niet dat wordt nagegaan of elke opleiding aan een aantal minimumeisen voldoet, die aan de betreffende opleiding worden gesteld vanuit het vakgebied en/of de relevante beroepspraktijk.

2.2 domeinspecifieke competenties

2.2.1 gehanteerde input

referentiekaders van de opleidingen:

- Associatie Universiteit Gent (AUGent) - Nota, Naar een transparante hogeronderwijsruimte binnen de AUGent, afstemming opleidingsprofielen tot een AUGent-opleidingsprofiel, mede als input voor een domeinspecifiek referentiekader d.d. 21 september 2007

wettelijke bronnen

- het hogeronderwijsregister, <http://www.hogeronderwijsregister.be>

brondocumenten onderschreven door werkveld

- opleidingsprofiel van het Graduaat Hout opgesteld door de VLOR (1997)
- beroepsprofielen opgesteld door VLOR (1996)
- website van de VDAB (2002), <http://cobra.vdab.be>
- website van de SERV (2003), <http://www.serv.be>
- website van 'Quintessence' competentie management, <http://www.quintessence.be>

internationale referentiekaders

- the CDIO Initiative – the 12 CDIO Standards <http://www.cdio.org/tolls/cdiostandards.html>

¹ De procedure voor het opstellen van het domeinspecifiek referentiekader is beschikbaar op de website van de VLHORA www.vlhora.be onder de rubriek visitatie & accreditatie.

2.2.2 domeinspecifieke competenties

gemeenschappelijke domeinspecifieke competenties

Algemene competenties

- verwerven en verwerken van informatie;
- veiligheidsbewust;
- het vermogen tot kritische reflectie: kritische ingesteldheid;
- planmatig zijn;
- resultaat gericht;
- kwaliteitsbewust.

Beroepsgerichte competenties

- kan een dossier samenstellen over zijn opdracht en haar resultaten;
- kan zijn ideeën op een doordachte en gestructureerde wijze overbrengen naar anderen;
- kan informatie ondubbelzinnig doorspelen naar anderen;
- heeft voldoende contact -en taalvaardigheid;
- kan een planning opstellen voor het uitvoeren van zijn opdracht en haar resultaten;
- kan goed luisteren naar wat gezegd of gevraagd wordt;
- kan een ordentelijk gesprek voeren;
- weet zich voor te bereiden alvorens een opdracht te starten;
- kan vanuit gemeten waarnemingen een statistische analyse opbouwen, resultaten afleiden en conclusies trekken;
- kan vanuit een gefundeerde voorkennis een advies geven aan anderen;
- kan op constructieve wijze samenwerken
- kan een team aansturen en motiveren.

opleidingsgebonden / afstudeerrichtingsgebonden competenties

Productontwikkeling en Design

- is op de hoogte van bestaande vakliteratuur en weet die te raadplegen;
- kan het aanbod van bestaande producten op de markt raadplegen;
- kan interne en externe ontwerpeisen vertalen in een eisenpakket;
- kan de haalbaarheid van een project of eis goed inschatten;
- kan een tekenproject opdelen in kleinere delen;
- kan een eisenpakket concretiseren door middel van schetsen en modeltekeningen;
- kan een modeltekening omzetten naar werktekeningen en productspecificaties volgens de geldende tekennormen;
- kan een tekenproject begeleiden en opvolgen;
- kan verifiëren of aan de ontwerpeisen is voldaan door middel van berekeningen, prototypebouw en testen;
- kan, door middel van normalisatie, alternatieve constructiemethoden en materialen, onderzoeken wat het beste technische en economische alternatief is;
- kan de nodige aanpassingen terugkoppelen naar het ontwerp;
- kan een procedure opstellen, invoeren en opvolgen voor de beheersing van wijzigingen en revisies;
- kan een procedure opstellen, invoeren en opvolgen voor de identificatie, centralisatie, autorisatie en distributie van tekeningen, specificaties en documenten;
- kan alle activiteiten tot het behalen van een productcertificaat initiëren en coördineren.

Procesontwikkeling en productie-engineering

- kan een product volgens een logische structuur opsplitsen in al zijn deelcomponent, rekening houdend met gegeven productspecificaties en processpecificaties;
- kan deze deelcomponenten logisch coderen;

- kan een bestaand/nieuw productieproces analyseren/ontwerpen en optimaliseren;
- kan een productieproces concretiseren door middel van procescharts, flowcharts en lay-outtekeningen;
- kan de functionaliteit, efficiëntie, nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van een werkmethode, productiestap, experiment of afdeling inschatten en analyseren;
- kan een (voor en na) kostprijscalculatie opmaken met gebruik van calculatieprogramma's;
- kan alle activiteiten tot het behalen van een procescertificaat initiëren en coördineren.

Productiebeheer

- kan op preventieve wijze machines, gereedschappen en hulpmiddelen onderzoeken naar gebreken en/of onvolmaaktheden;
- kan een Overall Equipment Effectiveness (OEE) analyse maken;
- kan de planning en het proces van de productie optimaliseren met gebruik van gespecialiseerde software;
- kan het gebruik van CAD/CAM systemen opstarten en integreren;
- kan allerlei onderhoudswerkzaamheden tot een goed einde brengen conform veiligheidsvoorschriften;
- kan de nodige gereedschappen en hulpmiddelen voor een machine/productieproces kiezen en opstellen conform de veiligheidsvoorschriften;
- kent de parameters van een machine en weet hoe hij deze kan instellen of bijregelen;
- kan in geval van een geautomatiseerd productieproces de nodige bewerkingsschema's ontwikkelen, inladen, uitvoeren en opvolgen;
- kan de nodige correcties invoeren om de gestelde productkwaliteit te halen.

Logistiek beheer

- kan een distributieplanning opstellen, uitvoeren, opvolgen en bijsturen;
- kan een lastenboek opmaken voor houten componenten in de bouw;
- kan lay-out studies opstellen;
- kan een efficiëntie en realistische productieplanning opstellen, uitvoeren, opvolgen en bijsturen conform de veiligheidsvoorschriften en kwaliteitsnormen;
- kan een veiligheidsstudie uitvoeren en op basis daarvan een preventieplan aanmaken;
- kan de voorraad op een efficiënte wijze bijhouden om tijdig nieuwe bestellingen te plaatsen;
- kan kwaliteit en prijzen van gelijkaardige materialen, machines en materieel ten overstaan van elkaar afwegen;
- kan een ondubbelzinnige bestelling plaatsen;
- kan geleverde goederen en bijbehorende documenten controleren met betrekking tot gestelde eisen;
- kan leveringsbons en facturen lezen;
- kan goederen op een unieke wijze identificeren, op de gewenste plaats afleveren, sorteren en stockeren;
- kan de administratie met betrekking tot inkopen en bestellingen efficiënt beheren;
- kan de plaatsing van goederen bij klant coördineren;
- kan de gevolgen van een opdrachtwijziging inschatten.

Kwaliteitsbeheer

- is op de hoogte van de eisen of voorwaarden waaraan een correct functionerend systeem dient te voldoen;
- is op de hoogte van bestaande steekproefsystemen en kan hieruit een juiste keuze maken;
- kan een inspectieplan opzetten, uitvoeren en opvolgen;
- weet hoe hij de voor zijn vakgebied courante meet -en testapparatuur correct moet gebruiken;
- weet welk meetinstrument hij voor zijn meting gebruikt;
- kent de beperkingen van de meetinstrumenten;
- kan de fout op zijn metingen inschatten;
- kan een kalibratieplan opzetten, uitvoeren en opvolgen;
- is in staat om na te gaan of materialen, producten en procesparameters beantwoorden aan de gestelde eisen en voorwaarden;
- kan niet conforme goederen/producten identificeren, registreren en de nodige preventieve en correctieve acties ondernemen;
- kan deze eisen of voorwaarden vertalen naar procedures;

- kan deze procedures implementeren in een organisatie;
- kan alle activiteiten tot het behalen van een systeemcertificaat initiëren en coördineren.

opleidingsrapport

Hoofdstuk 1 Hogeschool Gent

Algemene toelichting bij de professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie aan de Hogeschool Gent

De bacheloropleiding Houttechnologie wordt ingericht aan de Hogeschool Gent. De oprichting van de Hogeschool Gent in 1995 volgde op het Hogescholendecreet van 13 juli 1994. Dertien hogescholen fuseerden tot deze Vlaamse autonome hogeschool. Vijf ervan behoorden tot de Stad Gent, acht tot het Gemeenschapsonderwijs. In 2001 ging de Hogeschool Mercator (de Provinciale Hogeschool) op in de Hogeschool Gent. Sinds het academiejaar 2001-2002 telt de Hogeschool Gent dertien departementen, waaronder het departement Technologie. De Hogeschool Gent maakt deel uit van de Associatie Universiteit Gent, die de krachten van vier partnerinstellingen (de Universiteit Gent, de Hogeschool Gent, de Hogeschool West-Vlaanderen en de Arteveldehogeschool) in Oost- en West-Vlaanderen bundelt op het vlak van onderwijs, onderzoek, dienstverlening en infrastructuur. Vanuit de Hogeschool Gent zijn er centrale, ondersteunende, uitvoerende of beleidsvoorbereidende diensten.

De opleiding Hout werd in 1986 opgericht aan de Industriële Hogeschool BME als een tweejarige cyclus binnen het hoger onderwijs van één cyclus, georganiseerd na het secundair onderwijs. Dat was op vraag van de houtsector zelf. De opdracht bestond erin een praktisch georiënteerde opleiding op te zetten voor het vormen van technisch onderlegde houtmanagers. De opleiding gegradueerde in Hout werd in het kader van de BaMastructuur omgevormd tot professionele bachelor (PBA) Houttechnologie. Deze omvorming resulteerde in een grondige programmawijziging, en viel samen met het opstarten van het competentiegericht onderwijs.

De opleiding professionele bachelor Houttechnologie aan de Hogeschool Gent is in Vlaanderen de enige hogere opleiding die gericht is op de houtsector, en de enige onder deze vorm in de Benelux. Jaarlijks stromen ongeveer honderd studenten in.

Onderwerp 1 Doelstellingen van de opleiding

Facet 1.1 Niveau en oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor

Beoordelingscriteria:

De opleidingsdoelstellingen zijn erop gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken, en een ingesteldheid tot levenslang leren;
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk, en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnende beroepsbeoefenaar.

Het oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Wat niveau en oriëntatie betreft, vindt de commissie dat deze opleiding tegemoet komt aan enerzijds de decretaal opgelegde normen met betrekking tot de algemene en beroepsgerichte competenties, en anderzijds aan het door de commissie vooropgestelde domeinspecifiek referentiekader. De opleiding focust op een tewerkstelling van de afgestudeerden in de deelsectoren hout, bouw en decoratie, toeleveranciers en onderwijs.

De commissie vindt dat de algemene competenties als denk- en redeneervaardigheden, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken, en een ingesteldheid tot levenslang leren, impliciet verwerkt zijn in de doelstellingen van de opleiding en het programma. Ze zouden echter meer expliciet kunnen vermeld worden.

De opleiding legt de nadruk op het beheersen van algemene competenties als informatie kunnen verwerken, resultaatgericht functioneren, kwaliteitsbewust en planmatig kunnen werken, kritisch ingesteld en veiligheidsbewust zijn.

De competenties zijn ingedeeld in algemene competenties, algemeen beroepsgerichte competenties en specifiek beroepsgerichte competenties. De opleiding vermeldde dat ze geïnspireerd zijn op de Dublin-descriptoren, de *learning outcomes* (leerresultaten) zoals aangegeven in het *European Qualification Framework for Lifelong Learning* (EQF), de Vlaamse kwalificatiestructuur – die volledig steunt op de bepalingen binnen het EQF – en een kwaliteitshandboek, geschreven en geïmplementeerd in een meubelfabriek.

Voor het tot stand komen van de leerdoelen baseert de opleiding zich op haar visie: 'Wij profileren studenten als *young professionals* die een sleutelrol vervullen in het plannen, toepassen, opvolgen en bijsturen, en optimaliseren van processen in de hout-, bouw en decoratiesector, en die kunnen doorgroeien in doorstroom- en finaliteitfuncties met een hogere specialisatie en verantwoordelijkheid.'

Van hieruit werden de leerdoelen uitgewerkt. De opleiding is daarvoor ingedeeld in zes domeinen (vijf studietrajecten en een stageperiode), zoals die volgens haar in een fabriek aan bod komen:

- productontwikkeling en design;
- procesontwikkeling en engineering;

- productiebeheer;
- logistiek beheer;
- kwaliteitszorg en de fabriek (= stage).

In de leerdoelen zijn zowel de algemene als (algemene en specifieke) beroepsgerichte competenties vervat. Voor deze laatste koos men voor een training *on the job*, waarin studenten leren een concept te vertalen naar een constructie, een dossier samen te stellen over de opdracht en dat op een gestructureerde manier over te brengen, en informatie te verwerven, te verwerken, veiligheidsbewust te handelen, zich kritisch op te stellen, en planmatig en resultaatgericht te handelen.

De opleiding vermeldt dat de leerdoelen (eindtermen) tot stand zijn gekomen na analyse van het opleidingsprofiel graduaat Hout, op basis van ontwikkelingen in het werkveld (beroepenclusters), raadpleging van diverse externe bronnen en op basis van de aanbevelingen van de visitatiecommissie.

De leerdoelen zijn vastgelegd per studietraject en zijn gericht op de verschillende industriële bedrijfsprocessen. Een eerste leerdoel gaat over *productontwikkeling*, waarbij de student een specificatie moet kunnen vertalen naar een constructie en een prototype moet kunnen maken. Daarop volgt *procesbeheersing*, waarbij de student een constructie moet kunnen vertalen naar een bewerkingsgang en vervolgens naar een werkvloeropstelling. Een derde leerdoel gaat over de *productie*. De student moet een productiewerkschema kunnen ontwikkelen, inladen, toepassen en opvolgen. Nadien komt de *logistiek*. De student kan daarbij een opdracht vertalen naar een werkvloerplan en kan een bestek opmaken. Wat de *zorg* betreft, zal de student een specificatie kunnen onderzoeken en borgen. En als laatste zal hij in de fabriek een *verbetering* kunnen initiëren en coördineren.

De opleiding relateert deze doelen aan algemene beroepsgerichte competenties die betrekking hebben op de vorm, attitude en inhoudsbeheersing. Wat de *vorm* betreft, moet de student een dossier kunnen samenstellen, zijn ideeën op een doordachte en gestructureerde wijze kunnen overbrengen, informatie ondubbelzinnig kunnen doorspelen en voldoende contactvaardigheid aan de dag leggen. Met betrekking tot *attitude* moet hij een planning kunnen opstellen voor het uitvoeren van zijn opdracht en haar resultaten, goed kunnen luisteren naar wat gezegd of gevraagd wordt en op constructieve wijze kunnen samenwerken. In verband met de *inhoud* moet hij een ordentelijk gesprek kunnen voeren, zich kunnen voorbereiden alvorens een opdracht te starten, vanuit gemeten waarnemingen een statistische analyse kunnen opbouwen, resultaten afleiden en conclusies trekken, en vanuit een gefundeerde voorkennis een advies kunnen geven aan anderen.

De commissie heeft niet kunnen achterhalen op welke wijze deze doelen tussentijds geactualiseerd worden ten opzichte van de maatschappelijke behoeften, en wil de opleiding aanraden om hier aandacht aan te besteden.

De bekendheid van de doelstellingen, hun inhoud en evaluatie bij het opleidingspersoneel, de studenten en het beroepenveld wordt verzorgd via besprekingen in de opleidingscommissie en tijdens de eerste les, via ECTS-fiches, de website van de hogeschool en de studiefiches, die ook op de elektronische leeromgeving Dokeos te raadplegen zijn.

Tijdens de gesprekken is niet gebleken dat de doelstellingen voldoende kenbaar gemaakt worden, en dit voornamelijk naar buiten uit, bijvoorbeeld bij potentiële abiturienten.

Met betrekking tot de internationale dimensie van onze hedendaagse economie vindt de commissie geen concrete referentie in de doelstellingen, terwijl dit toch belangrijk is. De commissie vond ook geen systematische manier om de specifieke aspecten en noden daarvan te toetsen aan de actualiteit.

Wat de beroepsgerichte competenties betreft, beoogt de opleiding om van polyvalente, zelfstandige en gemotiveerde jongeren competente professionals te maken, die effectieve antwoorden op de uitdagingen in de sector kunnen formuleren, vernieuwingen in het proces kunnen inbrengen en de uitdaging met nieuwe technologieën aandurven en aankunnen.

De opleiding focust op de tewerkstelling van de afgestudeerden voornamelijk in het middelmanagement van de houtindustrie en geeft aan dit zowel op de nationale als de internationale markt te doen. De commissie vindt echter te weinig aanwijzingen om dit laatste te bevestigen, en ziet hiervoor graag meer expliciete aandacht.

De gekwalificeerde technici moeten evengoed als zelfstandige aan het werk kunnen als in een hoger kader. De algemene beroepsgerichte competenties richten zich vooral op het beheren en beheersen (het management) van taken in de productieactiviteiten van de houtsector.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt aandacht te besteden aan een aanpak voor een geregelde actualisering van de doelstellingen.

De commissie beveelt aan om internationale ontwikkelingen op educatief en maatschappelijk vlak methodisch te toetsen aan de doelstellingen.

De commissie adviseert de opleiding om de doelstellingen breder kenbaar te maken.

De commissie vraagt de opleiding om de beroepsgerichte competenties meer te richten op de internationale dimensie die in het beroep steeds belangrijker wordt.

Facet 1.2 Domeinspecifieke eisen

Beoordelingscriteria:

- De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties van de student) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroeps- of kunstpraktijk). Ze zijn, in het geval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake.
- Voor professioneel gerichte bacheloropleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding deelde mee dat voor het samenstellen van het domeinspecifiek referentiekader ze input gebruikte uit het hogeronderwijsregister, een intern afstemmingsdocument van de Associatie UGent voor opleidingsprofielen, het opleidingsprofiel van de graduaatopleiding Hout en beroepsprofielen opgesteld door de VLOR, de website van de VDAB, de website van de SERV, de website van Quintessence Competentie Management, en internationale referentiekaders als *'The CDIO Initiative – The 12 CDIO Standards'*.

Er is voor de commissie geen aanwijzing of en hoe gelijkaardige internationale opleidingen betrokken zijn bij het ontwerpen en het updaten van de domeinspecifieke eisen. Het zou een verrijking zijn om daar aandacht aan te besteden.

De commissie nam nota van de door de opleiding opgestelde specifiek beroepsgerichte competenties om beroepsgerichte taken degelijk te kunnen uitvoeren. Die steunen op vijf pijlers: productontwikkeling en design, procesontwikkeling en productie-engineering, productiebeheer, logistiek beheer en kwaliteitsbeheer.

Productontwikkeling en design is gericht op het kennen van de actualiteit, het vertalen van externe ontwerpisen naar een haalbaar eisenpakket en tekeningen, het indelen van een ontwerpproject in kleinere delen, ontwerpprojecten begeleiden en opvolgen, en nagaan of aan de ontwerpisen is voldaan door middel van berekeningen, prototypebouw en testen, het vinden van economische alternatieven en het opstellen, invoeren en

opvolgen van werkwijzen. Tevens is deze pijler gericht op alle activiteiten tot het behalen van een productcertificaat 'initiiëren en coördineren'.

Procesontwikkeling en productie-engineering is gericht op het opsplitsen van een product volgens een logische structuur in al haar deelcomponenten, rekening houdend met gegeven product- en processpecificaties, en op het logisch coderen van deze componenten. Verder is deze pijler gericht op een bestaand/nieuw productieproces analyseren/ontwerpen en optimaliseren, met het concretiseren van een productieproces door middel van *procescharts*, *flowcharts* en lay-outtekeningen, het inschatten en analyseren van de functionaliteit, efficiëntie, nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van een werkmethode, productiestap, experiment of afdeling, de kostprijscalculatie en het behalen van een procescertificaat.

Voor *productiebeheer* wil de opleiding de student de volgende competenties bijbrengen: het op preventieve wijze machines, gereedschappen en hulpmiddelen onderzoeken op gebreken en/of onvolmaaktheden, onderhoudswerkzaamheden conform de veiligheidsvoorschriften tot een goed einde brengen, de nodige gereedschappen en hulpmiddelen voor een machine/productieproces kiezen en opstellen conform de veiligheidsvoorschriften, de parameters kennen van een machine en weten hoe hij die kan instellen of bijregelen, in het geval van een geautomatiseerd productieproces de nodige bewerkingsschema's kunnen ontwikkelen, inladen, uitvoeren en opvolgen, en de nodige correcties kunnen invoeren om de gestelde productkwaliteit te halen.

De pijler *logistiek beheer* draait rond het opstellen, uitvoeren, opvolgen en bijsturen van een distributieplanning en een efficiënte en realistische productieplanning conform de veiligheidsvoorschriften en kwaliteitsnormen, de voorraad op een efficiënte wijze bijhouden om tijdig en ondubbelzinnig nieuwe bestellingen te plaatsen en leveringen op te volgen, kwaliteit en prijzen van gelijkaardige materialen, machines en materiaal ten overstaan van elkaar afwegen, goederen op een unieke wijze identificeren, op de gewenste plaats afleveren, sorteren en stockeren, en de administratie met betrekking tot inkopen en bestellingen efficiënt beheren. Tevens moet de afgestudeerde de gevolgen van een opdrachtwijziging kunnen inschatten.

Kwaliteitsbeheer houdt in dat de student op de hoogte is van de eisen of voorwaarden waaraan een correct functionerend systeem moet voldoen, kennis heeft van bestaande steekproefsystemen en hieruit een juiste keuze kan maken, een inspectieplan kan opzetten, uitvoeren en opvolgen, weet hoe hij courante meet- en testapparatuur correct moet gebruiken, welke meetinstrumenten hij moet gebruiken en de beperkingen ervan kent, de fouten kan inschatten, een kalibratieplan weet op te zetten, uit te voeren en op te volgen, in staat is om na te gaan of materialen, producten en procesparameters beantwoorden aan de gestelde eisen en voorwaarden, niet-conforme goederen/producten kan identificeren, registreren, en de nodige preventieve en correctieve acties kan ondernemen. Deze pijler houdt ook in dat de student deze eisen en voorwaarden kan vertalen naar procedures, deze procedures kan implementeren in een organisatie en alle activiteiten tot het behalen van een systeemcertificaat kan initiiëren en coördineren.

De commissie vindt dat de individuele doelstellingen die deel uitmaken van de vijf pijler te specifiek gericht zijn op een bepaalde bedrijfstak, zoals de meubelsector. Zij zouden meer gericht mogen zijn op een bredere vorming, zodat de studenten worden voorbereid op meer beroepstakken.

Bij de programmahervorming werd het werkveld eenmalig geraadpleegd met het oog op de vernieuwing van de structuur en de inhoud van de opleiding. De commissie stelt vast dat het werkveld het op prijs zou stellen om op een onderbouwde, systematische en regelmatige manier betrokken te worden bij besprekingen over de analyse en bijsturing van de algemene en beroepsspecifieke competenties. De commissie merkt tijdens de gesprekken op dat een deel van het werkveld vragende partij is om ook meer 'bouwgerichte' competenties in de opleiding te integreren, zoals stabiliteitsstudies, bouw-schrijnwerk, houtconstructie en kostenberekening. Anderzijds is het werkveld wel tevreden over de inzetbaarheid van de afgestudeerden.

Dit komt overeen met wat de alumni zelf uitdrukken als verbeteringspunten in de opleiding: actualisering van de software, calculatiepakketten, aandacht voor de hele bouwsector en praktisch bedrijfsbeheer.

Momenteel is het werkveld eerder informeel betrokken bij de opleiding, bijvoorbeeld als lid van de jury's tijdens de verdediging van de eindwerken en als stagementor.

De opleiding Houttechnologie is een unieke opleiding. Het is dan ook moeilijk voor haar om zich te vergelijken met andere binnenlandse opleidingen, al is er wel een bestaande samenwerking binnen de Associatie UGent. Internationale benchmarking is volgens de commissie dan ook essentieel. De commissie vindt dat de opleiding

haar bestaande internationale contacten en vormen van samenwerking meer zou kunnen aanwenden om de opleiding beter te situeren, ook internationaal. De opleidingsverantwoordelijken en de coördinatoren Internationalisering wijzen erop dat de vergelijkbare opleidingen in andere landen vaak ook in andere structuren van hoger onderwijs zijn ondergebracht.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om de competenties beter af te stemmen op meerdere beroepstakken.

De commissie beveelt de opleiding aan om een breder werkveld actiever te betrekken bij de toetsing van de domeinspecifieke eisen en bij de opvolging van deze toetsing.

De commissie beveelt de opleiding aan om zich meer te laten inspireren door gelijkaardige internationale opleidingen bij het ontwerpen en het bijsturen van de domeinspecifieke eisen.

Oordeel over onderwerp 1, doelstellingen van de opleiding: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 1.1, niveau en oriëntatie:	voldoende
facet 1.2, domeinspecifieke eisen:	voldoende

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 2 Programma

Facet 2.1 Relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma

Beoordelingscriteria:

- Het programma is een adequate concretisering van de eindkwalificaties van de opleiding qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.
- De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.
- De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de geformuleerde eindkwalificaties te bereiken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de doelstellingen binnen de verschillende opleidingsonderdelen vertaald zijn en gegroepeerd werden in competenties. Deze competenties werden tegenover de opleidingsonderdelen uitgezet in een kruistabel. Algemene competenties zijn verspreid over de hele opleiding, rekening houdend met beoordelingsaspecten. In de praktijk komen soms dezelfde competenties aan bod in verschillende opleidingsonderdelen. Het geheel van de ECTS-fiches geeft de begin- en eindcompetenties aan. De ervaring van de jonge opleiding is volgens de commissie nog niet ten volle in kaart gebracht en benut. Er is nog geen internationale benchmarking gebeurd met andere opleidingen.

De opleiding heeft drie modeltrajecten opgezet, één per opleidingsjaar. In elk jaar werken de studenten aan 'studieprojecten'. In het eerste modeltraject worden ook ondersteunende opleidingsonderdelen voorzien.

Modeltraject één behandelt in het eerste semester meubel- en verspaningstechnologie, bedrijfsorganisatie, het studieproject 'productontwikkeling' en ondersteunende opleidingsonderdelen als bureautica, CAD, communicatievaardigheden en toegepaste wiskunde. In het tweede semester gaat de aandacht naar buitenschrijnwerk, houttechnologie, CNC, arbeidsstudie, het studieproject 'procesontwikkeling en productie-engineering' en de ondersteunende onderdelen bureautica, CAD en toegepaste statistiek.

Het tweede modeltraject omvat in het eerste semester binnenschrijnwerk, afwerkingstechnologie, CAM, productieplanning, het studieproject 'productiebeheer' en Frans. Het tweede semester is gericht op houtbouwtechnologie, procesautomatisering, voorraadbeheer en het studieproject 'logistiek beheer'.

Het derde modeltraject bestaat uit bedrijfsautomatisering, bedrijfsbeheer, veiligheid, kwaliteit, milieu, het studieproject 'kwaliteitsbeheer' en Duits. Het tweede semester bestaat uit de stage en het eindwerk.

Door de mix van kennis in de beroepskunde, vermengd met bedrijfskennis, het beoefenen van vaardigheden en het verzorgen van een onderliggende algemene vorming, is de commissie van oordeel dat dit programma beantwoordt aan de doelstellingen van de opleiding.

De opleiding voorziet basis- en gespecialiseerde opleidingsonderdelen. Specifieke docenten en titularissen, die behoren tot verschillende vakgroepen van het departement Technologie, verzorgen de inhoud ervan. De opleidingsonderdelen worden geactualiseerd aan de hand van vakliteratuur en bijscholingen, en na terugkoppeling uit het werkveld via stagebegeleiders. Op aanbeveling van de vorige visitatiecommissie werden onderwijsdoelstellingen opnieuw afgestemd op het beroepsprofiel, en werd de huidige programmastructuur opgezet. Er werden nieuwe onderwijsvormen opgenomen in het programma (projectwerk, bedrijfsbezoeken en seminars...), waarbij ook titularissen van algemene vakken betrokken zijn. Studenten kunnen in het kader van het aanbod aan keuzeopleidingsonderdelen opteren voor 'Studium Generale': een actueel documenterend informatiepakket in de vorm van avondlezingen, die ook voor een extern publiek toegankelijk zijn.

Waar in de algemene doelstellingen staat dat de focus ligt op het vormen van middenmanagers, vindt de commissie dat het omgaan met mensen, het menselijk aspect van bedrijfsvoering, veel te schaars aan bod komt;

ze wil hierin verandering zien. Ook wordt volgens de commissie te weinig kennis aangebracht van de basisindustrie (zagen, impregnatie...) en houtbouw. Er zouden bijvoorbeeld meer keuzevakken kunnen gecreëerd worden die het mogelijk maken om meer tijd te kunnen besteden aan specifieke kennis.

De commissie stelt vast dat de opleiding het CDIO-concept vooropstelt (*Conceive – Design – Implement – Operate*) om de student de verschillende beheers- en beheersingscompetenties aan te brengen die behoren tot de algemene en beroepsdoelstellingen. Die zijn technische kennis, interpersoonlijke, product- en systeemontwikkelingsvaardigheden, gevalideerd door het werkveld. Opleidingsonderdelen moeten met elkaar in relatie staan of op elkaar verder bouwen (leertraject), met vakoverschrijdende opleidingsonderdelen waarin de vier pijlers van het CDIO-concept geïntegreerd kunnen worden geoefend. Studenten moeten minstens twee *Design-Build*-ervaringen kunnen opdoen. De opleiding moet over goed uitgeruste practica, laboratoria en leslokalen beschikken waarin zowel vakinhoudelijke kennis als persoonlijke, samenwerkings- en product- en systeemontwikkelingsvaardigheden vakoverschrijdend geoefend kunnen worden via het competentiedenken volgens actieve, ervaringsgerichte leermethoden: activerende hoorcolleges, begeleid zelfstandig leren, projectonderwijs, probleemgestuurd onderwijs, groepswork, taken en *blended learning*. De opleiding hoort acties te ondernemen om de competenties van het onderwijzende personeel inzake persoonlijke vaardigheden, teamvaardigheden en product- en systeemontwikkeling (vakinhoudelijk) te verbeteren en technieken toe te passen voor assessment: portfolio, logboek, *peer-* en *selfassessment* en reflecties. De opleiding moet tevens over een systeem beschikken dat de opleiding evalueert aan de hand van deze standaarden en zo feedback voorziet voor belanghebbenden.

De commissie vindt echter dat de concrete vertaalslag naar het programma nog niet expliciet terug te vinden is. Tijdens de gesprekken nam de commissie waar dat er te weinig aandacht gaat naar het expliciet inbouwen van de managementvaardigheden in het programma.

De opleiding heeft een bijsturing van het programma geïnitieerd sinds de invoering van de BaMa-structuur en die eenmalig voorgelegd aan het werkveld. Het programma werd besproken op een resonantiecommissie waarin ook vertegenwoordigers van het werkveld waren vertegenwoordigd. Hieruit kwam een voorstel tot een herschikking in onder meer opleidingsonderdelen over bureautica, CAD, communicatievaardigheden, toegepaste wiskunde en arbeidsstudie. Een opsplitsing in verschillende afstudeerrichtingen van de opleiding bleek niet wenselijk, omdat de voorkeur vanuit de houtsector bleef uitgaan naar polyvalent gevormde medewerkers. Deze zienswijze wordt ook gedragen door de opleiding.

Tijdens gesprekken met studenten en alumni blijkt dat zij het niveau van bepaalde cursussen te laag vinden.

De commissie noteert dat de opleiding werkt aan een – momenteel nog – beperkte internationale dimensie via het aanbieden van anderstalige en internationaal georiënteerde informatiebronnen, en het uitbouwen van buitenlandse contacten. Studenten kunnen theoretisch een semester les volgen of stage lopen aan een buitenlandse onderwijsinstelling of in een buitenlands bedrijf. Sommige laatstejaarsstudenten deden dat ook. Er zijn nationale en internationale excursies. De INTED- conferentie (*International Technology and Education*) vindt jaarlijks plaats in Valencia. Deze conferentie promoot internationale samenwerking op het vlak van onderwijs en technologie, en werd in 2008 bijgewoond door de departementale coördinator Internationalisering.

Modeltrajectlessen volgen aan een buitenlandse onderwijsinstelling binnen Europa via het Erasmus-programma behoort tot de mogelijkheden. Er zijn hiervoor bilaterale overeenkomsten afgesloten met de *Fachhochschule Lippe und Höxter* in Lemgo (Duitsland), *l'Université de Pau et des Pays de l'Adour* in Mont de Marsan (Frankrijk) en de Fontys Hogescholen in Eindhoven (Nederland). Er zijn echter geen studenten die van dit initiatief gebruik maken. De studenten hebben de mogelijkheid om als keuzeopleidingsonderdeel een taalstage in Spanje of Duitsland te volgen die telt voor drie studiepunten.

Stage en eindwerk omvatten 30 van de 180 studiepunten van de opleiding en nemen het volledige zesde semester in. Hierin realiseren studenten een praktijkopdracht in een onderneming, waardoor ze hun praktijkgerichte competenties verder kunnen ontwikkelen. Het werkveld blijkt dit sterk te waarderen, in die mate zelf dat er een groot overaanbod aan stageplaatsen is.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om een goede benchmarking op te zetten met buitenlandse opleidingen.

De commissie beveelt de opleiding aan om de internationale dimensie van het programma steviger te ontwikkelen, en de studenten te motiveren voor een buitenlands studieverblijf.

De commissie raadt de opleiding aan om in het programma meer aandacht te besteden aan bedrijfsvoering, inclusief mensmanagement, en aan de daaraan verbonden competenties.

De commissie vraagt dat er meer kennis in het programma wordt aangebracht over de specifieke houtsoorten en hun kenmerken. Dit geldt ook voor de kennis van de basisindustrie (zagen, impregnatie...) en houtbouw.

De commissie vraagt om het niveau van en de tijdsbesteding aan cursussen te evalueren en waar zinvol te herschikken.

Facet 2.2 Eisen professionele gerichtheid van het programma

Beoordelingscriteria:

- Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek.
- Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline.
- Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de opleiding veel oog heeft voor het verwerven van praktische kennis en vaardigheden door de studenten. Ze reikt de beoogde kennis, vaardigheden en attitudes aan in 29 opleidingsonderdelen, die terug te vinden zijn in de competentiematrix en de studiefiches. De opleiding behandelt de professionele competenties in verschillende opleidingsonderdelen. Hoorcolleges bevatten toepassingsvoorbeelden. Omgekeerd verwijzen practica en projecten naar theoretische inzichten. Vaardigheden en attitudes ontwikkelt men via diverse onderwijsvormen en de vakoverschrijdende projecten.

Anderzijds is tijdens de gesprekken gebleken dat, waar er veel aandacht gaat naar proceskennis en -kunde, er te weinig tijd besteed wordt aan de 'grondstofkennis' van het hout. De commissie vindt ook dat er meer aandacht mag gaan naar nieuwe tendensen als duurzaamheid en ecologie.

De commissie waardeert het feit dat lesgevers vakinhouden actualiseren via stagebegeleiding, zelfstandige beroepsactiviteiten, vakliteratuur, deelname aan workshops en bijscholingen. Ze volgen ontwikkelingen door het bijwonen van studiedagen, beurzen, stagecontacten en contacten met het werkveld. Sommige lesgevers oefenen naast hun (deeltijdse) onderwijsopdracht nog een beroepsactiviteit uit binnen het werkveld, wat zorgt voor een actuele inhoudelijke inbreng. Men nodigt gastdocenten en -sprekers uit met expertise in een bepaald vakgebied in het kader van projecten, afwerkingstechnologie, houtskeletbouw, buitenschrijnwerk en houtleer.

In het kader van het opleidingsonderdeel 'kwaliteit, veiligheid en milieu' kunnen de studenten op vrijwillige basis een extern examen afleggen bij het Provinciaal Veiligheidsinstituut (PVI) in Antwerpen, een erkende veiligheidsinstelling. Zij kunnen hierdoor het extra certificaat VCA-Vol (Veiligheid voor Operationeel Leidinggevend) verwerven.

Studenten nemen deel aan seminars en bedrijfsbezoeken, waardoor ze in contact komen met toekomstige werkterreinen. In de opleidingsonderdelen geeft men aandacht aan het intern opnemen en doorgeven van recente ontwikkelingen en onderzoek. Hieruit blijkt de return van de bijscholingen, gastcolleges, workshops en seminars van de (praktijk)lectoren. Eindwerken behandelen tussendoor innovatieve terreinen voor de begeleider en student.

De commissie stelt echter vast dat projectmatig wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijke dienstverlening nog veel te weinig aandacht krijgen in de opleiding. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding zich hiervan terdege bewust is en werkt aan een inhaalbeweging.

De opleiding heeft het opleidings- en competentieprofiel zelf geschreven op basis van informatie uit het werkveld, en van collega's en de automatisering die aan de gang is. Er is een resonantiecommissie met het werkveld. Toch vraagt het werkveld dat afgestudeerden iets meer op de vloer zouden kunnen werken met 'slimme handen'. De opleiding heeft het plan opgevat om hieraan te werken en de afgestudeerden nog meer inzetbaar te maken. Een beroepanalyse, om een goed zicht te krijgen op de noden van het programma met betrekking tot het niveau van inzetbaarheid per sector en de rol waarin de afgestudeerden terechtkomen, heeft echter nog niet plaatsgevonden.

De commissie stelde tijdens de gesprekken en de inzage van de cursussen vast dat het taalonderricht niet voldoende gericht op de doelstellingen van de opleiding en het professionele kader. Duits komt niet voldoende aan bod, terwijl die taal volgens de commissie toch erg belangrijk is. Van het werkveld vernam de commissie dat men geen voorstander is om de technische kennis die vervat zit in het programma, op te offeren voor een pakket talen, hoewel men beide belangrijk vindt. De opleiding zal hierin de juiste formule moeten vinden.

Wat de internationalisering betreft, vindt de commissie dat er nog een hele weg te bewandelen is. Uit de gesprekken blijkt dat de opleiding momenteel werkt aan een systematische benadering van de internationalisering. De commissie is wel erg positief over de initiatieven met gastprofessoren.

De stage duurt elf weken en wordt afgerond met het indienen van een eindwerk, de voorstelling en de verdediging ervan. Terwijl de commissie dit een uitstekende aanpak vindt, die blijkbaar beantwoordt aan de vraag van het werkveld, is er op het eerste gezicht wel geen duidelijke afbakening tussen de stage en het eindwerk. Die zou meer expliciet gemaakt kunnen worden, met als voordeel dat eindwerken meer de aangeleerde competenties zouden weergeven, eerder dan een finaal uitvloeisel van een stageopdracht te zijn.

Kostencalculatie zou meer geprononceerd kunnen worden behandeld in het programma, eerder dan dat het een oefening is tijdens de stage of het eindwerk. Het is een essentieel element dat elke student moet meekrijgen.

Doelstellingen, inhoud, competenties en evaluatievormen worden gedocumenteerd in ECTS-fiches. Informatieve teksten over de stage en het eindwerk zijn te vinden op intranet en in de algemene cursus 'Stages Technologie' op Dokeos. Elk academiejaar wordt een informatief overzicht verspreid van de stages door middel van een publicatie 'Eindwerken – Boekje Stage'. Er zijn infosessies met een handleiding voor de studenten die het volgende academiejaar kandidaat-stagiair zijn en voor hen die stage willen lopen in het buitenland. In de loop van het semester dat aan de stage voorafgaat, worden de betrokken studenten geïnformeerd over de administratie, het verloop en het contract in verband met de stage.

De student kan zelf kiezen tussen ongeveer 230 stagebedrijven. Studenten maken hieruit twee keuzes of brengen zelf een nieuw bedrijf aan. Stagevoorstellen worden toegewezen op vakgroepvergaderingen. Promotoren zorgen voor een stageprospectie in nieuwe stagebedrijven. Als het om een Erasmus-stage gaat, voert de student een project uit bij de partnerinstelling en wordt de student door die partnerinstelling geëvalueerd.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie raadt de opleiding aan om de integratie van projectmatig wetenschappelijk onderzoek, maatschappelijke dienstverlening en internationalisering in de opleiding beter uit te werken.

De commissie raadt de opleiding aan om nieuwe tendensen, zoals duurzaamheid en ecologie, te integreren in alle opleidingsonderdelen.

De commissie raadt de opleiding aan om het talenaanbod in het programma meer te richten op de professionele omgeving.

De commissie vraagt dat het aspect kostencalculatie expliciet in het programma wordt ingebouwd.

De commissie beveelt aan om een beroepenanalyse uit te voeren naar het niveau van inzetbaarheid per sector, om zo het programma op een gepaste wijze te kunnen aanpassen.

De commissie vraagt dat er afzonderlijke eisen, doelstellingen en eindcompetenties worden opgesteld voor zowel de stage als het eindwerk, om beide objectiever te kunnen beoordelen.

Facet 2.3 Samenhang van het programma

Beoordelingscriterium:

- Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend opleidingsprogramma.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelt vast dat de opleiding een curriculum heeft in een semesterstructuur, waarbij ze de interne samenhang binnen het programma expliciteert via verwijzingen tussen opleidingsonderdelen in de studiefiches en in de inleidingen van cursussen. Algemeen-technische competenties linkt men aan opleidingsonderdelen.

Volgens de opleiding worden de studieprojecten vakoverschrijdend opgezet met een stijgende moeilijkheidsgraad. De commissie vindt echter dat er doorheen de verschillende studieprojecten geen duidelijke leerlijn te zien is die tegemoetkomt aan de horizontale en verticale samenhang. Hierbij denkt de commissie bijvoorbeeld aan een methodiek waarin elementen zoals de complexiteit van de projecten, de tijdspanne waarbinnen het project moet uitgevoerd worden, en de groepering van studenten binnen of tussen de projecten flexibel kunnen gehanteerd worden.

De opleiding biedt een vast pakket keuzeopleidingsonderdelen aan om maatschappelijke betrokkenheid, ethiek en deontologie aan bod te laten komen. In het tweede jaar van het modeltraject kan de student een opleidingsonderdeel van drie studiepunten kiezen uit 'Studium Generale' en communicatievaardigheden Spaans of Engels. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om een opleidingsonderdeel te kiezen uit het aanbod van de Associatie UGent. Interne mobiliteit van studenten binnen de associatie is toegestaan volgens het Erasmus-principe.

Naast het voltijdse modeltraject werd ook een deeltijds modeltraject vastgelegd, waarbij men rekening houdt met een logische opbouw van het studietraject. Beide deeltijdse modeltrajecten zorgen ervoor dat een flexibele spreiding van de studies mogelijk is.

Een modeltraject omvat vijf studieprojecten, gespreid over vijf semesters. Ze worden ondersteund door bezoeken, practica (permanente evaluatie), hoorcolleges, zelfstudie, begeleiding, evaluatie en feedback. In het zesde en laatste semester vindt de stage plaats. In eerste instantie ligt het accent voor een professioneel gerichte bachelor op het uitvoeren van praktische opdrachten onder de vorm van permanente evaluatie (oefeningen). Alle studenten lopen in het laatste studieproject stage in een bedrijf dat aansluit op hun interesses.

Wat het behoud van deze samenhang over de tijd betreft, naargelang er veranderingen worden aangebracht, vond de commissie geen aanwijzingen die de coherentie in de toekomst waarborgen. De meningen van de docenten en de dienst Onderwijsontwikkeling over de modulaire opbouw van het programma en de coherentie tussen de opleidingsonderdelen, liggen blijkbaar nogal uit elkaar. De commissie vindt de spreiding tussen de

verschillende blokken niet gelijkmatig of in verhouding. De wijze van afstemming tussen docenten is ook niet duidelijk. Dit geldt tevens voor de inpassing van internationale aspecten in de opleiding. Waar de opleiding de logica van de semestriële projecten plaatst als een normaal verloop in een bedrijf, vraagt de commissie zich af of dit inderdaad een goede aanpak is. Een aantal fundamentele elementen, zoals bedrijfsautomatisering en onderwerpen als 'Wat is een bedrijf en hoe ziet dat eruit?', worden achterin het opleidingstraject geplaatst. Het zou misschien goed zijn dat de student eerst inzicht krijgt in een bedrijfswerking, voor hij begint aan het leren begrijpen van deelprocessen daarvan. De commissie vindt dat de basiskennis vooraan in het opleidingspakket thuishoort.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt om een duidelijkere leerlijn op te stellen inzake de studieprojecten doorheen de opleiding.

De commissie beveelt de opleiding aan om een systematische en gestructureerde werkwijze op te zetten zodat de coherentie in de opbouw van het programma en de opleidingsonderdelen worden gewaarborgd.

De commissie beveelt de opleiding aan om meer aandacht te schenken aan het expliciet inbouwen van de managementvaardigheden in het programma.

De commissie beveelt de opleiding aan om de zinvolle volgorde van de opleidingsonderdelen na te gaan en aan te passen aan de noden voor een goed inzicht in de bedrijfswerking.

Facet 2.4 Studietoestand

Beoordelingscriterium:

- De opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de studietoestand, bachelor: ten minste 180 studiepunten.

Oordeel van de visitatiecommissie: ok

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding bestaat uit 3 studiejaar van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 180 studiepunten en voldoet de opleiding hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studietoestand van een professionele bachelor.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Facet 2.5 Studietijd

Beoordelingscriteria:

- De werkelijke studietijd wordt getoetst en sluit aan bij de normen vastgesteld krachtens decreet.
- Het programma is studeerbaar doordat factoren die betrekking hebben op dat programma en die de studievoortgang belemmeren, zo veel mogelijk worden weggenomen.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Tijdens gesprekken met studenten en alumni, en uit cijfergegevens blijkt voor de commissie dat de voorziene studietijd goed gebudgetteerd is om de gestelde doelstellingen van de opleiding te realiseren. Nochtans was het voor de commissie niet zo duidelijk hoe de opleiding de verkregen metingen evalueerde om het programma te verbeteren. Er zijn volgens haar nog mogelijkheden om de vereiste tijdsbesteding dichter bij de reële noodzakelijke tijdsbesteding te brengen, om de vooropgestelde competenties en kennis van opleidingsonderdelen te realiseren. De commissie stelt vast dat de totale studietijd van het eerste jaar uit het voltijdse modeltraject in het programma begroot is op 1655 studie-uren, het tweede jaar op 1655 studie-uren en het derde jaar op 1635 studie-uren.

De studietijd is de tijd die het van de normstudent vraagt om de voorgeschreven onderwijs-, studie- en toetsactiviteiten van een opleidingsonderdeel, een opleidingsprogramma of de opleiding af te ronden. De normstudent is de student die beschikt over de voorkennis, begaafdheid, motivatie en het studiegedrag van de doelgroep waarop het programma zich richt.

Naargelang de doelstelling van het opleidingsonderdeel wordt de nadruk gelegd op uren hoorcolleges (A-uren), geleide oefenactiviteiten (B-uren) of werkveldgebonden activiteiten via alternatieve onderwijsvormen, zoals projectonderwijs, begeleid zelfstandig leren, bedrijfsbezoeken, stage en eindwerk (C-uren). De som van de A-, B- en C-uren en het aantal uren zelfstudieactiviteiten (Z-uren) resulteert in de totale studietijd (D-uren). Men beoogt een evenredige spreiding van de studietijd over de semesters. In de bevraging over de opleiding peilt men ook naar de gelijkmatige spreiding van de studiebelasting over het academiejaar.

Binnen het departement maakt men gebruik van het retrospectief tijdschatten om studietijd te meten. Sinds 2007-2008 is deze methode geautomatiseerd binnen de digitale leeromgeving. Studenten vullen elke maand in hoeveel A-, B-, C- en Z-uren zij besteed hebben aan hun studie. De studietijdmetingen gebeuren in analogie met de categorieën van de studiefiche. Voordelen van dit elektronisch vastleggen zijn een kleinere kans op herinneringsfouten, een systeem dat aangepast is aan de flexibilisering van het onderwijs en de mogelijkheid om de tweede zitting te bevragen.

De studietijdmeting dateert van 2002-2003 en gaat over het oude studieprogramma. Door het retrospectieve tijdschatten is er een lage antwoordrespons. In een recente pilootstudie in het eerste jaar gebruikt men de methode van paarsgewijze vergelijking, waarbij de respons rond 65 procent ligt (54 van de 83 respondenten). De resultaten moeten echter nog verwerkt worden. De commissie vindt dat de deelname van de studenten nog beter kan.

Onder de studiebevorderende factoren vermeldt de opleiding het invoeren van een semesterstructuur. Departementaal is vastgelegd dat de studenten maximaal twintig contacturen per week hebben. Hiermee werd binnen het beschikbare lectorenkorps ruimte gecreëerd om nieuwe onderwijsvormen, zoals projectonderwijs en begeleid zelfstandig leren, in te voeren. Bij de weekplanning zorgt men ervoor dat de studenten minstens één halve dag in de week vrij geroosterd zijn om in groep aan hun project te kunnen werken. Op deze lesvrije voor- of namiddag worden projectvergaderingen met de coach belegd. Er wordt gewerkt met alternerende lessenroosters over even en oneven weken. Contacturen sluiten zoveel mogelijk op elkaar aan.

De studenten krijgen via een formulier inspraak in het opstellen van het examenrooster. Het definitieve rooster wordt minstens vijf weken vooraf bekendgemaakt.

Uit eerdere bevestigingen over de opleiding blijkt dat de studenten zeer tevreden zijn over de bereidheid van lesgevers om bijkomende uitleg te geven over de leerstof.

Er wordt monitoraat ingericht voor meubeltechnologie, bedrijfsorganisatie, verspaningstechnologie, wiskunde, buitenschrijnwerk, arbeidsstudie, CNC en het vak chemie binnen houtleer voor vakspecifieke studiebegeleiding. Binnen de hogeschool is er een departementale studiebegeleider en zijn er drie centrale studiebegeleiders. Over de semesters organiseert de centrale cel Studietoedoe en -begeleiding verschillende sessies over diverse thema's: studiemethode, timemanagement, motivatie, concentratie, en persoonlijk en sociaal functioneren. De departementale studiebegeleider verzorgt eveneens een aantal sessies rond studiemethode en planning. Bij ernstige persoonlijke of sociale problemen wordt doorverwezen naar gespecialiseerde diensten. Studenten met een geïndividualiseerd traject worden begeleid door de departementale stafmedewerker Studietrajectbegeleiding bij het samenstellen van het studietraject. Studenten kunnen daar ook terecht met vragen rond de haalbaarheid van de studies, het aanpassen van het studietraject en een eventuele heroriëntering.

De onderwijs- en examenregeling voorziet dat studenten studie- en examenfaciliteiten kunnen aanvragen op basis van medische redenen en/of functiebeperkingen, uitzonderlijke sociale of individuele omstandigheden, topsport, kunstbeoefening, het bekleden van specifieke mandaten, de vertegenwoordiging in raden of het bekleden van een politiek mandaat.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan om met een grotere betrokkenheid van studenten en afgestudeerden de efficiëntie van tijdsbesteding per opleidingsdeel grondig te evalueren, en waar zinvol maatregelen te nemen.

Facet 2.6 Afstemming tussen vormgeving en inhoud

Beoordelingscriteria:

- Het didactische concept is in lijn met de doelstellingen.
- De werkvormen sluiten aan bij het didactische concept.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding hanteert een didactisch concept dat steunt op competentiegericht leren, een progressieve groei naar zelfstandigheid en een sterke praktijkgerichtheid.

Kiezend voor een inspirerende leer- en werkomgeving gaat de aandacht naar het uitbouwen van nieuwe didactische werkvormen zoals vakoverschrijdende projecten, assessmenttechnieken, coöperatief leren en innovatief denken. De cursussen zijn afgestemd op recente inzichten in ondernemerschap. Dit didactische concept is geëxpliciteerd in de ECTS-fiches, en een departementale onderwijsinnovator is aangesteld voor de bijsturing hiervan.

In samenspraak met de betrokken lesgever(s), worden de onderwijsvormen vastgelegd per opleidingsonderdeel, in samenspraak met de vakgroepvoorzitter en de opleidingscommissie. De gebruikte onderwijsvormen staan per opleidingsonderdeel vermeld in de studiegids.

De commissie waardeert het dat al enkele docenten hun cursussen laten aftoetsen door het werkveld, en wil de opleiding aanmoedigen om dit verder uit te bouwen.

De commissie stelde vast dat de opleiding een veelzijdigheid van onderwijsvormen hanteert. De opleiding heeft dat vertaald in tien studieprojecten, gespreid over vijf semesters, en een stageproject over één semester. Binnen

deze onderwijsvorm ligt het accent op het vakoverschrijdend en teamgericht werken en op managementcompetenties. Het begeleid zelfstandig leren en het projectonderwijs in het programma bieden de mogelijkheid om algemene competenties te ontwikkelen. In de opleiding worden studiebezoeken voorzien binnen de verschillende studietrajecten.

De commissie is van mening dat de invulling van de 'bedrijfsblok' in het modeltraject beter kan.

De hoorcolleges (A-uren of contacturen) nemen af naarmate de studie vordert. De C-uren (begeleid zelfstandig studeren, projecten, stages...) zijn het hoogst in aantal in het derde jaar van het modeltraject. In het laatste jaar van het modeltraject nemen de stage en het eindwerk 46 procent van het totale aantal uren in.

Uit de gesprekken met studenten en alumni blijkt dat de interactieve vorm van lesgeven en de praktijkgerichtheid van ondersteunende en algemene vakken nog mogen groeien. Een aantal vakken mist ook voorbeelden uit de houtomgeving, waardoor de relatie tussen ondersteunende opleidingsonderdelen en de toepasbaarheid ervan in het kader van de houtsector voor de studenten te onduidelijk is.

In het raam van de studieprojecten maakt men gebruik van activerend onderwijs. Studenten stellen elk semester het resultaat van het studieproject en van bepaalde labo-oefeningen voor aan medestudenten en een jury. De geziene leerstof van het vak veiligheid in het derde jaar wordt getoetst aan reële situaties, zoals bij een risicoanalyse van de inrichting van bepaalde labs en de brandveiligheid van studentenkamers.

Niettegenstaande de opleiding aangeeft dat er veel aandacht gaat naar de veiligheid, stelde de commissie tijdens de bezoeken vast dat verschillende studenten niet gehoorzaamden aan de veiligheidsvoorschriften, bijvoorbeeld in verband met het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen. Hier mag dus toch meer aandacht aan besteed worden.

In het programma gaat veel aandacht naar projecten en practica waarin de cursus uitgediept wordt, effectief opdrachten worden uitgevoerd en bepaalde vaardigheden worden ingeoefend, zoals leren werken met catalogi en rapporten, literatuuronderzoek, het volgen van een opleiding oppervlakteafwerking in een bedrijf, het bespreken in het opleidingsonderdeel 'veiligheid, kwaliteit en milieu' van maatschappelijke en economische evoluties, en het oplossen van oefeningen onder de vorm van meerkeuzevragen, quizen en kruiswoordraadsels. Er wordt een aantal minicases uitgevoerd, bijvoorbeeld een risicoanalyse volgens de Kinney-methodiek (al dan niet gekoppeld aan een veiligheidsinstructiekaart) of het uitwerken van een toolbox in het kader van veiligheid, het opstellen van een controlekaart voor een gesimuleerde bedrijfssituatie, het toepassen van een paretoanalyse en/of visgraatdiagram en een studie-uitstap in het kader van duurzame ontwikkeling binnen de sector.

Voor alle vakoverschrijdende projecten bestaat er een projecthandleiding met de doelstellingen van het project, de competenties die worden nagestreefd, wat van de studenten verwacht wordt en wat de opdracht precies inhoudt. Vertegenwoordigers van het werkveld worden vaak betrokken bij de uitvoering van de projecten. De studenten ervaren het projectwerk als positief, zoals blijkt uit de bevragingen over de opleiding.

De werkvorm begeleid zelfstandig leren wordt toegepast in alle jaren. De student kan op zijn eigen tempo werken en is zelf verantwoordelijk voor een deel van zijn leerdoelen. De taak van de begeleider is vooral coachend.

De opleiding organiseert studiedagen, seminaries, gastcolleges en bezoeken aan beurzen om in te spelen op evoluties binnen de houtindustrie.

De stage duurt elf weken en vindt plaats in een bedrijf, waarbij studenten zich integreren in de bedrijfscultuur en rekening houden met andere werknemers. De commissie waardeert het feit dat studenten minstens voor twee stageplaatsen moeten solliciteren. Ze is ook positief over de duidelijk afgesproken procedure voor de selectie, opvolging en evaluatie van stageplaatsen aan de hand van checklists.

De opleiding organiseerde eerder al buitenlandse studiereizen en wil dit nu jaarlijks gaan doen. Naast informatie over het studiegebied en specifieke technieken doen de studenten ervaring op in verband met culturele, sociale en taalaspecten. Een taalstage in Spanje of Duitsland is een keuzeopleidingsonderdeel in het tweede jaar. Studenten krijgen daarbij een aanvullend cultureel en socio-economisch programma. Het opleidingsonderdeel wordt geëvalueerd aan de hand van een aantal opdrachten ter plaatse en een mondeling examen.

De commissie constateerde dat de mogelijkheden tot het volgen van een internationale stage te weinig benut worden, en dat er ook te weinig ingespeeld wordt op de mogelijkheden die geboden worden in het kader van Erasmus-uitwisselingen.

Naast de al bestaande leermiddelen gebruikt men de elektronische leeromgeving Dokeos, de elektronische bibliotheek, interactieve websites, sectorspecifieke softwarepakketten, de projecthandleiding en multimediale leermiddelen.

De elektronische leeromgeving (ELO) Dokeos vergemakkelijkt de bereikbaarheid van de docenten. Hier kan men lesmateriaal, verwijzingen naar bestaande websites, getoonde video's, transparanten, nieuwsbrieven en mededelingen, discussieforums en modelvragen van examens terugvinden. Elke lesgever kan er gebruik van maken voor het beheer van zijn cursussen. Voor ondersteuning werd een centrale ankerpersoon aangesteld (ELO-coördinator).

De commissie waardeert het gebruik van het elektronische leerplatform, maar stelt vast dat het vaak nog alleen als middel tot informatieverbreiding gebruikt wordt. De commissie zou graag zien dat de specifieke digitale en communicatieve mogelijkheden van het leerplatform zouden uitgewerkt worden in het kader van het didactische concept (discussiefora, groeps- en wikiactiviteiten, individuele feedback bij formatieve toetsen, RSS, podcasting enzovoort).

Voor alle opleidingsonderdelen worden syllabi en/of handboeken voorzien. Soms worden de studenten gestimuleerd om internationale vakliteratuur te raadplegen. De vakliteratuur wordt ook geïntegreerd in diverse leermaterialen van de opleiding, zoals voor labs, studieprojecten en verschillende opleidingsonderdelen.

De commissie stelt vast dat de studenten een beroep doen op (soms) anderstalige artikels, boeken en websites bij het samenstellen van de literatuurstudie in hun eindwerk. Toch mist de commissie de systematische confrontatie van de student met specifieke, vaktechnische internationale literatuur en bronnenmateriaal, in zo veel mogelijk opleidingsonderdelen.

De opleiding beschikt over diverse sectorspecifieke softwarepakketten (Ardis, AlfaCAM, AutoCAD, PYTHA en STAIRCON, ERP-pakket: INTExWOOD...), die worden aangeleerd in specifieke opleidingsonderdelen, bedrijfsautomatisering (bedrijfsinformatisering, CNC en CAM, en automatisering), binnenschrijnwerk, procesautomatisering en CAM. In alle opleidingsonderdelen worden de lessen op diverse manieren visueel ondersteund met presentaties en video's.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan om het overleg met het werkveld over de inhoud van de opleidingsonderdelen verder te zetten, waardoor inhoudelijke verruiming mogelijk wordt.

De commissie vindt dat de interactieve vorm van lesgeven en de praktijkgerichtheid van ondersteunende en algemene vakken nog mogen groeien. In een aantal opleidingsonderdelen kunnen ook meer voorbeelden uit de houtomgeving voorkomen. De structuur en vorm van schriftelijk studiemateriaal kan voor sommige opleidingsonderdelen geoptimaliseerd worden.

De commissie vraagt de opleiding om de interactieve mogelijkheden van de elektronische leeromgeving meer aan bod te laten komen.

De commissie wil dat er meer aandacht gaat naar de daadwerkelijke implementatie en opvolging van veiligheidsregels door studenten.

De commissie wil de opleiding aanmoedigen om meer werk te maken van de mogelijkheden die geboden worden door het Erasmus-programma, internationale stages meer te stimuleren en meer gebruik te maken van vakspecifiek internationaal bronnenmateriaal.

Facet 2.7 Beoordeling en toetsing

Beoordelingscriterium:

- Door de beoordelingen, toetsingen en examens wordt adequaat en voor studenten inzichtelijk getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma hebben gerealiseerd.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De opleiding heeft volgens de commissie een degelijk onderwijs- en examenreglement. Dit bestaat uit algemene richtlijnen, waar departementale aanvullingen zijn aan toegevoegd. Die omvatten de reglementering van de beoordeling van oefeningen, practica, seminars, controle van en sancties voor afwezigheden van studenten, de evaluatie van de stage en het eindwerk, de beoordeling van buitenlandse stages, het toekennen van het eindcijfer bij opleidingsonderdelen die bestaan uit meerdere delen met afzonderlijke examens en het behouden van deelresultaten.

Deze documenten en informatie over de examenregeling zijn te consulteren via het leerplatform en op de studiefiches. Deze ECTS-fiches vermelden de te verwerven competenties en de evaluatievormen. De lesgevers worden geïnformeerd over de belangrijkste items in verband met het opstellen en afnemen van examens.

De commissie nam kennis van het toetsbeleid, waarbij de verhouding tussen de verschillende evaluatievormen per opleidingsonderdeel degelijk vastgelegd zijn, in overleg met de betrokken lesgevers. De competentiematrix vermeldt de vereiste kennis, vaardigheden en attitudes per opleidingsonderdeel. De competenties zijn verdeeld over de verschillende opleidingsonderdelen, en de verschillende evaluatievormen van de competenties zijn weergegeven in het *Show Performance Instrument*. Dit meetinstrument zorgt voor een meer uniforme evaluatie, waarbij algemene competenties gekoppeld worden aan een traject en vertaald worden in een studieproject. Na elk studieproject wordt per student een competentieprofiel opgesteld, dat de student kan inkijken. Waar deze aanpak momenteel alleen toegepast wordt in studieprojecten, wil men die later ook toepassen in andere opleidingsonderdelen.

Docenten gaven tijdens de visitatiegesprekken op bevredigende wijze aan op welke kennis, vaardigheden en attitudes zij toetsen en op welke manier de evaluaties gebeuren. Bij verscheidene opleidingsonderdelen stelt men examenvoorbeelden en/of modelexamens ter beschikking op het leerplatform. De examenvragen moeten gespreid worden over de hele leerinhoud. Studenten kunnen tijdens de georganiseerde feedback de modeloplossingen en hun eigen examenkopij inkijken.

De opleiding hanteert ook vormen van permanente evaluatie – voornamelijk op het vlak van attitudes, bij verslagen, werkstukken en oefeningen – en er zijn periodieke evaluaties in de vorm van mondelinge en schriftelijke examens. Binnen projectonderwijs maken *peer assessment*, de portfolio en een zelfreflectieverslag deel uit van de evaluatie.

De commissie vond de examenvragen die zij kon inkijken, nog erg gericht op kenniselementen. In sommige gevallen gaat het ook om het vinden van oplossingen voor problemen. Nochtans mogen de vragen meer gericht zijn op de particulariteit van de sector en meer uitgaan van realistische probleemstellingen.

Elke blok- en examenperiode duurt vier weken. De roosterverantwoordelijke moet rekening houden met de noden van de studenten, de opleiding en de betrokken lesgevers. De studenten kunnen de voorlopige versie nog laten aanpassen in overleg met de betrokken lesgevers. Het definitieve rooster wordt tijdig kenbaar gemaakt. Modelantwoorden vergemakkelijken de beoordeling bij ziekte of afwezigheid van een lesgever.

De besprekingen bij de deliberatie gebeuren volgens een strikte procedure met duidelijke criteria. Een student die voor een opleidingsonderdeel van zijn jaarprogramma geen 10 op 20 heeft behaald, moet dat hernemen, tenzij hij hiervoor gedelibereerd wordt.

Studenten kunnen studie- en examenfaciliteiten verkrijgen volgens een vastgestelde procedure. Voor medische redenen, functiebeperkingen en sociale en individuele omstandigheden wordt de concrete invulling van de faciliteiten besproken met de stafmedewerker Studietrajectbegeleiding. Voor overige groepen (studenten met het 'speciale statuut') gebeurt dat met de departementssecretaris. Studenten met leerstoornissen worden doorverwezen naar de vzw Begeleiding van Studenten met een Handicap.

De evaluatiecriteria van de stage worden samen met het stagereglement zowel aan de studenten als aan de bedrijven bezorgd. Promotoren en stagecoördinatoren van de opleidingen en de externe stagebegeleiders hebben verbeteringen aangegeven op het vlak van het gewicht van de specifieke technische en wetenschappelijke aspecten in de evaluatie. Zo besliste de departementsraad tot de opname in de evaluatie van specifieke criteria die overeenstemmen met het opleidingsprofiel, naast de algemene criteria, en tot een verschuiving van de puntenverdeling ten voordele van het geschreven eindwerk, de productevaluatie, de inhoudelijke aspecten van de presentatie en de opleidingsspecifieke evaluatiecriteria.

Gedurende de stageperiode rapporteert de student wekelijks aan de promotor. De promotor bezoekt en evalueert samen met de stagebegeleider de stagestudent minimaal twee keer op de stageplaats. Hij krijgt een kopie van het evaluatieformulier. Er is ook een tussentijdse evaluatie ten aanzien van andere promotoren, waarbij de student de stage, de stageopdracht en haar evolutie voorstelt. Aan de tussentijdse evaluatie is geen quotering verbonden. De evaluatie van de stageperiode (procesevaluatie) gebeurt na elf weken, en wordt gequoteerd door de stagebegeleider en de promotor. De stage wordt gequoteerd op 200 punten. De stagebegeleider quoteert op 150 punten, de promotor op 50 punten.

Na afloop van de stageperiode beschikt de student over vier weken om het eindwerk af te ronden. Het eindwerk (productevaluatie) wordt gelezen en afzonderlijk gequoteerd door de stagebegeleider op 50 punten, de promotor op 100 punten en de copromotor – een tweede lesgever verbonden aan de opleiding – op 50 punten.

Na het indienen van het eindwerk worden de stage en het eindwerk gepresenteerd en verdedigd voor een jury die minstens bestaat uit een voorzitter, de stagebegeleider, de promotor en de copromotor. Zij quoteren gezamenlijk de presentatie en de verdediging, elk op 100 punten. De verdediging van de eindwerken wordt bijgewoond door meerdere lesgevers uit de opleiding en door verscheidene bedrijfsvertegenwoordigers.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie zou meer transparantie willen zien met betrekking tot het niveau en de evaluaties van eindwerken en stageverslagen.

De commissie vraagt om de examenvragen te evalueren en ze meer te richten op competentiegericht leren en op de specificiteit van de sector.

Facet 2.8 Masterproef

Dit facet is niet van toepassing voor een professioneel gerichte bacheloropleiding.

Facet 2.9 Toelatingsvoorwaarden

Beoordelingscriteria:

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten bachelor:

- diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie, of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend;
- door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan de bovengenoemde voorwaarden voldoen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie heeft in de opleiding een vastgestelde regeling gevonden met betrekking tot de toelatingsvoorwaarden. Die regeling staat in het onderwijs- en examenreglement. Daarin wordt de inschrijvingsprocedure van een student beschreven. Een student kan zich inschrijven als hij aan de decretaal omschreven voorwaarden voldoet, in het bezit is van een voldoende geacht diploma en voldoende kennis heeft van de Nederlandse taal. Hij kan zich inschrijven ter waarde van het leerkrediet waarover hij nog beschikt.

Het is voldoende een diploma van het secundair onderwijs te kunnen voorleggen, uitgereikt door de Vlaamse Gemeenschap, een diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan en het hoger onderwijs voor sociale promotie – met uitzondering van het getuigschrift Pedagogische bekwaamheid – of een diploma dat krachtens een wettelijke norm, een Europese richtlijn of een internationale overeenkomst als gelijkwaardig met één van de voorgaande diploma's wordt erkend. Eventueel kunnen studenten die in een land buiten de Europese Unie een diploma of getuigschrift hebben behaald dat toelating verleent tot het universitair onderwijs in dat land, ook toegelaten worden. Anderen kunnen toegang krijgen indien ze slagen in een geregeld toelatingsonderzoek. Studenten die niet voldoen, kunnen zich inschrijven met een credit- of examencontract voor het behalen van credits, op voorwaarde dat uit een onderzoek blijkt dat de betrokkene beschikt over de bekwaamheid om het opleidingsonderdeel of -onderdelen goed te kunnen volgen. Heel specifieke aanvragen kunnen individueel bekeken worden.

De commissie noteerde dat de opleiding een aantal bevorderende activiteiten organiseert voor de instromende studenten, zoals brugcursussen chemie en wiskunde, een introductiesessie en -dag, en sessies studiemethodiek, planning en omgaan met stress. Verder is er vakmonitoraat, een LASSI-test (*Learning and Study Strategies Inventory*) om risicostudenten op te sporen, studiebegeleiding en de mogelijkheid van een gesprek over problemen met studiemethode en studieplanning of over persoonlijke problemen.

De commissie vond echter geen aanwijzingen dat deze maatregelen voldoende zijn om aan de behoeften van de instromende studenten te voldoen. Ze stelde integendeel vast dat de opleiding het moeilijk heeft om op een goede, anticiperende manier met de complexiteit van de instromende abiturienten om te gaan. Bij de overbruggingscursussen wordt ook niet van nul gestart, wat het moeilijk maakt voor minder wetenschappelijk geschoolde starters om aan te klampen. De commissie heeft opgemerkt dat de opleiding nog geen verbeteringstraject heeft opgezet om vlotter met de diversiteit van de instromers om te gaan.

De opleiding stelt voor deeltijdse studenten individuele trajecten en voor EVK's en EVC's flexibele leertrajecten samen. Hoewel de opleiding dit in haar beleidsplan opneemt, merkte de commissie dat de EVC- en EVK-trajecten nog niet in de praktijk zijn omgezet. Deeltijds studeren is mogelijk via modeltrajecten met een jaarbelasting van 28 tot 32 studiepunten.

Om de toegenomen complexiteit van de flexibele leerwegen vlot te kunnen opvangen, werd een voltijdse departementale stafmedewerker Studietrajectbegeleiding aangeworven.

Vrijstellingen kunnen aangevraagd worden voor opleidingsonderdelen die overeenstemmen met eerder verworven kwalificaties (EVK).

Als introductie van de studie bij leerlingen uit de derde graad van het secundair onderwijs organiseert de opleiding een demonstratieles buitenschrijnwerk en een workshop materiaalonderzoek.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om verbeteringsacties op te zetten voor het verder uitbouwen van de begeleiding van de instroom en om beter om te gaan met de diversiteit ervan.

De commissie beveelt aan om het tekort aan technische overbruggingsprogramma's voor ASO-instromers aan te vullen en aangepaste brugcursussen voor BSO-instromers in te richten, rekening houdend met hun vooropleiding.

De commissie stelt voor om de nodige voorkennis beter in kaart te brengen in het licht van de aansluiting op het secundair onderwijs.

De commissie stelt voor om het beleid rond EVC's en EVK's te evalueren, te activeren en meer bekendheid te geven.

Oordeel over onderwerp 2, programma: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 2.1, relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma:	voldoende
facet 2.2, eisen professionele gerichtheid van het programma:	voldoende
facet 2.3, samenhang van het programma:	voldoende
facet 2.4, studieomvang:	ok
facet 2.5, studielast:	goed
facet 2.6, afstemming tussen vormgeving en inhoud :	voldoende
facet 2.7, beoordeling en toetsing:	voldoende
facet 2.8, masterproef:	nvt
facet 2.9, toelatingsvoorwaarden:	voldoende

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 3 Inzet van het personeel

Facet 3.1 Kwaliteit van het personeel

Beoordelingscriterium:

- Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelde vast dat de opleiding omkaderd wordt door degelijk gekwalificeerd personeel. Er bestaan functieprofielen, strikte selectieprocedures en de mogelijkheid tot geregelde bijscholing. Het opstellen van een competentiematrix van de docenten is aan de gang en moet nog verder worden uitgebouwd. De personeelsadministratie wordt georganiseerd op hogeschoolniveau. Het departement vervult hierbij een ondersteunende rol. De personeelsformatie wordt jaarlijks bepaald in samenspraak met de vakorganisaties. De hogeschool hanteert een allocatiemodel waarbij de toekenning van de middelen aan de departementen is gebaseerd op een personeelsomkadering van de studenten in de onderscheiden opleidingen. Departementale budgetten worden per kalenderjaar beslist. De raad van bestuur heeft de eindverantwoordelijkheid voor het diversiteitsbeleid voor het personeel en de organisatiestructuur.

De opleiding kan een beroep doen op gastprofessoren, en er bestaan protocolovereenkomsten met andere departementen.

De verdeling van de opdrachten van de OP-leden volgt een vaststaand stramien op basis van de departementaal vastgelegde personeelsformatie en de departementale richtlijnen. De aanstellingen en contractuele wervingen van het personeel zijn formeel geregeld, en er zijn voorzieningen voor hun introductie door middel van voorstelling, het bezorgen van een vademecum, een introductiedag met een cursus digitale leeromgeving en projectwerking. De commissie vindt echter dat het inzetten van vervangingsdocenten beter mag gecoördineerd worden naar vakinhoud en presentatie/aanbreng.

De raad van bestuur heeft een reglement voor de benoeming van een personeelslid in een ambt vastgelegd.

Transparantie in de beleidsvoering wordt gepromoot via geregeld overleg tussen de verschillende coördinatoren. Er is een goede bereikbaarheid van de verschillende coördinatoren via een opendeurpolitiek. Personeelsleden kunnen gebruikmaken van de helpdesk van de hogeschool en een departementale helpdesk. Ze worden ook bevraagd naar hun mening over verschillende onderwerpen.

Voor tijdelijke OP-leden worden er in de loop van het academiejaar evaluatiegesprekken georganiseerd met het departementshoofd. De evaluaties gebeuren volgens een vastgelegde hogeschoolprocedure. Voor docenten die niet zo goed presteren, is begeleiding voorzien. Eventueel kan een coach worden aangeduid. Op departementaal niveau bestaat er een procedure voor tweejaarlijkse functioneringsgesprekken. Hiervoor kregen de vakgroepvoorzitters en voorzitters een externe training.

De commissie registreerde een rijk gamma aan initiatieven ter ondersteuning van het onderwijzende personeel. Er is een steunpunt Personeelszorg voor de ondersteuning en begeleiding bij conflicten en veranderingen in de werksituatie, persoonlijke of familiale problemen die het werk beïnvloeden, pesterijen en ongewenst gedrag op het werk, langdurige ziekte, arbeidsongeval, en administratieve of financiële problemen.

De hogeschool organiseert jaarlijks een onderwijskundige vorming die gericht is op de specificiteit van de lespraktijk in het hoger onderwijs. Er is begeleiding op maat voor het aanmaken van cursusmateriaal, het sturen van zelfstandig leren, het opbouwen van instrumenten voor assessment en het gebruiken van de elektronische leeromgeving Dokeos. Het onderwijzende personeel kan een opleidingscyclus onderzoek volgen, waarin de

noden van onderzoekers behandeld worden. Informatie over de opleidingscyclus en over projectmatig wetenschappelijk onderzoek is beschikbaar via de elektronische leeromgeving. De dienst Interne preventie en milieu organiseert geregeld opleidingen en lezingen in verband met EHBO, brandblus oefeningen, en het beheer van gevaarlijk en bijzonder afval.

Het departement biedt opleidingsoverschrijdende bijscholing aan, zoals 'HTML-café' en 'Word voor gevorderden'. De onderwijsinnovator organiseert een hele reeks verschillende navormingsinitiatieven, zoals projectonderwijs als didactische werkvorm, toetsen binnen projectonderwijs, een evaluatiemoment van projectonderwijs, de nieuwe rol van de lector in projectonderwijs, spelmethodieken ter ondersteuning van groepsprocessen, het CDIO-initiatief, conflicthantering, studeerbaarheid van cursussen, online *peer assessment*, bibliotheekwerking, elektronische databanken, examens maken en Edumatic (online oefeningen en -toetsen aanmaken in Dokeos). Een departementale ankerpersoon (ELO-coördinator) is aangesteld om de elektronische leeromgeving Dokeos vlot te implementeren, en organiseerde twee opleidingsoverschrijdende navormingsinitiatieven.

Naast de opleidingsoverschrijdende bijscholing hebben de lesgevers met een jaarlijks budget de mogelijkheid om aan bijkomende studiedagen en bijscholing deel te nemen.

Uit de gesprekken met het onderwijzende en het administratief-technische personeel besluit de commissie dat de opleiding gedragen wordt door enthousiaste en professioneel kwaliteitsvolle personeelsleden. De studenten geven aan dat zij de vlotte bereikbaarheid en de laagdrempelige toegankelijkheid voor het krijgen van bijkomende ondersteuning waarderen. Toch hebben zij kritische bedenkingen bij de soms te geringe interactiviteit in sommige lessen, en wijzen zij op moeilijkheden wanneer vervangende docenten moeten worden ingezet.

De commissie waardeert het streven van het hogeschoolbeleid en het departement om in de toekomst via de personeelsaanwerving ook oog te hebben voor de wetenschappelijke benaderingen, ook in de professionele bacheloropleidingen, zodat het projectmatig wetenschappelijk onderzoek meer aan bod kan komen.

Aanbevelingen ter verbetering:

Daar waar er een groot navormingsaanbod is, beveelt de commissie aan om een echt navormingsbeleid op te zetten, waarin gekeken wordt naar de behoeften, een inventaris gemaakt wordt van bestaande en te verwerven competenties, en waar een vormingsprogramma aan wordt gekoppeld.

De commissie vraagt de opleiding om het inzetten van vervangingsdocenten beter te coördineren en te begeleiden naar vakinhoud en presentatie/aanbreng.

Facet 3.2 Eisen professionele gerichtheid

Beoordelingscriterium:

- De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding: het onderwijs wordt voor een belangrijk deel verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Binnen het opleidingsteam zag de commissie een grote verscheidenheid aan diploma's. De beroepsgerichte specialisaties zijn aanwezig. Bij hun aanwerving worden de kandidaten getoetst op hun professionele ervaring en hun kennis van de beroepspraktijk. In de begroting van het departement is jaarlijks een budget voorzien voor

verdere vakgerichte professionalisering van het personeel. Deze bijscholing gebeurt doorgaans op individueel initiatief en op aanvraag van lesgevers. Een aantal leden van de opleiding volgde bedrijfsstages. Lesgevers van de vakgroep houden contact met het beroepenveld als promotor, copromotor of jurylid voor de stages. Sommige collega's leggen hun cursussen voor aan een bedrijf met internationale contacten.

De commissie noteerde dat verschillende lesgevers deeltijds werken in de sector, en dat er een samenwerking is bij deeltijdse opdrachten met Syntra en het Regionaal Technologisch Centrum (RTC).

Voor vakspecifieke opleidingen kan men ook gebruikmaken van het opleidingsaanbod van het opleidingscentrum Hout OCH in samenwerking met Fedustria. Ook de leveranciers van software en labuitrusting (spuitcabine, gestuurde paneelzaagmachine, AutoCAD...) bieden opleidingen aan.

De opleiding heeft PWO-adviseurs, die een structureel kader uitbouwen voor projectmatig wetenschappelijk onderzoek, onderzoekers ondersteunen bij het indienen en uitvoeren van projecten, en helpen bij het uitbouwen van de aansluiting met netwerken van actoren uit het socio-economische en culturele weefsel. Er is een lector aangesteld als departementaal ankerpunt Onderzoek en dienstverlening om mee te werken aan de uitbouw van het projectmatig onderzoek, met het oog op het uitbreiden van de maatschappelijke dienstverlening. De opleiding schreef een PWO-project uit in samenwerking met Bouwunie.

De commissie waardeert deze aanzet, maar uit de gesprekken blijkt dat de PWO-initiatieven nog verder moeten uitgebouwd worden.

Vanuit de opleiding wordt aan interne dienstverlening gedaan, zoals het maken van maquettes voor de opleidingen modetechnologie, elektromechanica en textieltechnologie en voor het departement INWE (Toegepaste ingenieurswetenschappen). Externe dienstverlening omvat bijvoorbeeld navorming AutoCad en opleidingen voor VIVO Vastgoed.

Lesgevers leggen een verbinding met de beroepspraktijk, hoofdzakelijk via bedrijfsbezoeken, seminars en excursies, en pikken zo de laatste ontwikkelingen mee op technologisch en logistiek vlak. In hun functie van promotor van een stage en eindwerk brengen verscheidene lesgevers werkbezoeken aan bedrijven. Via studieprojecten komt elk modeltraject in aanraking met reële bedrijfssituaties. De opleiding overlegt met de Vlaamse Jonge Ondernemingen (VLAJO) welke mogelijkheden er zijn om een businessproject in te passen in het huidige en/of toekomstige programma. Docenten zijn hierbij betrokken. De resonantiecommissies en de intervisiecommissie formuleerden hun aanbevelingen in het kader van de opvolging en aanpassing van een programmawijziging.

De opleiding onderhoudt geregelde contacten met Fedustria. Er werden enkele veiligheidswerkshops georganiseerd, aangevraagd door Fedustria, in samenwerking met Attentia – Preventie & Bescherming.

Docenten bereiden de jaarlijkse buitenlandse studiereis voor en begeleiden hierbij de studenten van het tweede en derde jaar. Er is echter nog geen gestructureerde samenwerking en uitwisseling met internationale collega's. Verscheidene gastsprekers verzorgen anderstalige presentaties. Elk bezoek levert waardevolle informatie op onder de vorm van documentatie, presentaties, en cd-roms en/of dvd's met de nieuwste ontwikkelingen en technologie. Ook opleidingen en beursbezoeken door lesgevers in het buitenland dragen bij aan het onderwijs, zoals de machinebeurs *Ligna* in Hannover, de opleiding *Staircon* in Eindhoven, *Interzum* en de meubelbeurs Keulen, de meubelbeurs in Milaan, en het studiebezoek voor lesgevers SCM aan Rimini (Italië) en Hesse (Duitsland) (lakafwerking).

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om de PWO-activiteiten beleidsmatig te organiseren en in de praktijk in te bouwen.

De commissie beveelt de opleiding aan om meer systematisch en gestructureerd uitwisselingen met internationale docenten te organiseren, en actiever deel te nemen aan internationale congressen en publicaties.

Facet 3.3 Kwantiteit personeel

Beoordelingscriterium:

- Er wordt voldoende personeel ingezet om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Op 1 februari 2010 waren er binnen de opleiding Houttechnologie in totaal 30 onderwijzende personeelsleden, van wie 4 hoofdlectoren, 1 hoofdpraktijklector, 18 lectoren en 7 praktijklectoren. Het gaat om 12 vrouwen en 18 mannen. Van de mannen zijn er 13 benoemd en 5 tijdelijk, van de vrouwen zijn er 5 benoemd en 7 tijdelijk. Dit personeelsbestand staat in voor 243 ingeschreven studenten; de student-lectorratio komt dus neer op 1 op 8,1.

De leeftijdsstructuur van het onderwijzende personeel toont een spreiding over de leeftijdsklassen 20-29 (1 personeelslid), 30-39 (9 personeelsleden), 40-49 (10 personeelsleden) en 50-59 (10 personeelsleden). De leeftijdsklasse 60-65 is niet vertegenwoordigd.

De administratieve ondersteuning van het departement, dat mee de noden van de opleiding lenigt, gebeurt door 10,7 voltijdse equivalenten.

De commissie stelde vast dat er voldoende personeel is om de opleiding te verzorgen. Nochtans blijkt de werkdruk erg hoog te liggen. Een en ander heeft onrechtstreeks ook te maken met de materiële mogelijkheden van de practicumzalen, laboratoria en praktijkateliers, waarin de groepen studenten moeten opgesplitst worden. De commissie miste een concrete visie van de leiding met betrekking tot dit onderwerp, al is ze zich wel bewust van de implicaties van de noden op lange en middellange termijn.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt aan om de werkdruk van de personeelsleden in het oog te houden en wanneer nodig te remediëren.

De commissie beveelt de opleiding aan om een concreter personeelsbeleid op lange en middellange termijn uit te werken, om de beoogde kwaliteit van de opleiding te waarborgen.

Oordeel over onderwerp 3, inzet van het personeel: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 3.1, kwaliteit personeel:	voldoende
facet 3.2, eisen professionele gerichtheid:	goed
facet 3.3, kwantiteit personeel:	voldoende

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Facet 4.1 Materiële voorzieningen

Beoordelingscriterium:

- De huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De campus van de Hogeschool Gent is gemakkelijk bereikbaar via het openbaar vervoer en diverse invalswegen. Er zijn een vijfhonderdtal parkeerplaatsen en een fietsenstalling beschikbaar. In de toekomst wordt de opleiding gecentraliseerd in en rond een nieuw gebouw.

Een nieuw open leercentrum met digitale multimediatheek wordt beheerd door een centrale hogeschooldienst. De volledige fysieke collectie is intern en extern raadpleegbaar via het geïnformatiseerde bibliotheekmanagement-systeem Aleph en is online toegankelijk. In Aleph zijn ook meer dan 12.000 *e-books* opgenomen, die *full-text* te consulteren zijn. De digitale collectie bevat momenteel 317 bronnen die ter beschikking gesteld worden via de website. De hogeschool biedt een 70-tal vakspecifieke en multidisciplinaire databanken, een 30-tal elektronische woordenboeken en een 180-tal geselecteerde websites aan. Alle bibliotheken zijn voorzien van computers en een draadloos netwerk. Er kan eveneens gescand, geprint en gekopieerd worden. Jaarlijks worden nieuwe (internationale) vakspecifieke publicaties besteld om de multimediatheek te actualiseren.

De commissie waardeert het opzet van dit open leercentrum, zeker de ruimtes die voorzien zijn voor groepswork door studenten en de 'stille studeerruimtes'. Toch heeft zij haar bedenkingen over de aanwezigheid van voldoende ondersteunende informatie voor deze opleiding. Er is voor de opleiding Houttechnologie geen specifieke materialenbibliotheek aanwezig, wat de commissie een tekort vindt.

Catering, lectorenruimtes, beveiligingsinfrastructuur, studentenvoorzieningen en een auditorium worden allemaal samengebracht in één gebouw. De begroting houdt rekening met de vaste kosten, trends waargenomen tijdens de voorgaande begrotingsjaren, noodzakelijke investeringen, de decretale verplichtingen, de planning van de diverse vakgroepen, het opleidingsprogramma, de studentenaantallen, de verwachte maatschappelijke en wetenschappelijke evolutie en de te verwachten kosten voor het komende jaar (onderhoud, herstellingen, uitbreidingen, ...). Er is toezicht op de uitgaven en er vindt een jaarlijkse budgetcontrole plaats.

De commissie vond de lokalen en voorzieningen voor algemene dienstverlening en informatievoorziening zeker toereikend, zowel voor het secretariaat, coördinatiefuncties, studenten als docenten. Voor het administratief-technisch ondersteunend personeel wordt gekeken of de bureaustoelen kunnen aangepast worden aan de ergonomische noden. Veranderingswerkzaamheden veroorzaken wel tijdelijke ongemakken. De opleiding beschikt over goed uitgeruste leslokalen. Het merendeel van de les- en praktijklokalen is vlot toegankelijk. Voor specifieke persoonlijke noden met betrekking tot fysieke handicaps is ondersteuning georganiseerd.

Daar waar de opleiding vindt dat de bezetting van de leslokalen afgestemd is op de didactische noden, zag de commissie dat docenten graag met kleinere groepen zouden willen werken in practica. De meeste theorielokal en zijn uitgerust met adequate apparatuur voor moderne lesactiviteiten. Men is gestart met het ter beschikking stellen van een laptop aan alle OP-leden.

De opleiding beschikt over een aantal specifieke labs voor afwerkingstechnologie (spuitcabine), machines, magazijnen, CNC, materiaaltechnologie, chemie, CAD, pneumatica, productieplanning en ERP.

De commissie vernam dat er een dossier bestaat voor het aankopen van bijkomende toestellen en machines. Ze wil dat de opleiding aandacht heeft voor een aantal belangrijke tekortkomingen in de huidige uitrusting. De

commissie kon ook vaststellen dat er plaatsproblemen zijn in het lab afwerkingstechnologie en het machinelab. Zij is bovendien van mening dat de CAD-lokalen beter gecentraliseerd zouden worden, en dat er meer moderne houtbewerkingsmachines en meer themalokalen mogen komen. De commissie kon tijdens de rondgang ook veiligheidsproblemen vaststellen bij de houtbewerkingsmachines. Wat veiligheid betreft, is volgens de commissie de CNC-machine bijvoorbeeld te ver toegankelijk bij werking en zou er een correcte risicoanalyse van de CNC-machines moeten uitgevoerd worden. De commissie waardeerde de recuperatie van middelen en machines waar mogelijk, zoals de zaagmachine voor de bouwopleiding en het zagemeeel voor thermische doeleinden.

De hogeschool heeft op veel plaatsen een draadloos computernetwerk en biedt een volwaardige breedbandaansluiting aan. Een uitbreiding is voorzien voor het ter beschikking stellen van een laptop voor elke opleiding. Iedere student beschikt over een persoonlijk e-mailadres. Berichten worden op virussen en spam gecontroleerd.

De interne communicatie (hogeschool – lectoren, departement – lectoren/studenten, lectoren – studenten) verloopt via drie kanalen: intranet, de elektronische leeromgeving Dokeos en ad valvas, en dit voor beleids- en organisatorische of operationele informatie, voor student- of cursus- en examengerelateerde informatie en voor docentgebonden informatie.

De Hogeschool Gent beschikt over een ruime sociale dienstverlening, Sovoreg, voor studentenfaciliteiten zoals informatie, advies, begeleiding, twee studentenhomes, een cafetaria en restaurants, en voorschottenuitkering in afwachting van de studietoelage van de overheid. Studenten kunnen ook een beroep doen op een juridische adviesgroep en een psychosociale dienst. Tevens kan de student gebruikmaken van een ondersteunend aanbod op cultureel en sportief vlak.

De hogeschool beschikt over een organisatiebreed risicobeheersingssysteem met een globaal preventieplan: wetgeving, wettelijke vergunningen, opleidingen, instructies over onder meer veilig en gezond werken op kantoor, veiligheidsinstructiekaarten en gezondheid. Per gebouw functioneren enkele helpers die opgeleid zijn om een eventuele evacuatie in goede banen te leiden. Het interne noodplan en het interventieplan worden met de medewerking van de brandweer van Gent getest.

Op het niveau van het departement wordt de jaarlijkse dotatie, na aftrek van de vaste kosten en geplande beleidskosten, verdeeld over alle opleidingen. De verdeelsleutel houdt rekening met het aantal studenten en het aantal laboratoria binnen de opleiding. Naast de vaste kosten en de noodzakelijke investeringen voor het behoud van de kwaliteit van de kernactiviteiten, werd extra aandacht besteed aan de instandhouding en uitbreiding van de informatica-uitrusting (hard- en software), de nascholing en vorming van het OP- en AP-personeel, prospectie voor samenwerking met binnen- en buitenlandse hogescholen en universiteiten, de verwerving van audiovisueel materiaal en de optimalisatie van het bibliotheekbudget.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om de organisatorische, veiligheids- en plaatsproblemen met betrekking tot het lab afwerkingstechnologie en het machinelab prioritair aan te pakken.

De commissie vindt dat alle leslokalen uitbouwen met een vaste lcd-projector een goede verbetering zou zijn.

De commissie stelt voor om modernere houtbewerkingsmachines in te schakelen.

De commissie vraagt de opleiding om de doelmatigheid van de beschikbaar gemaakte informatie na te gaan en waar zinvol te remediëren, zoals het aanleggen van een specifieke materialenbibliotheek.

Facet 4.2 Studiebegeleiding

Beoordelingscriteria:

- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten zijn adequaat met het oog op de studievoortgang.
- De studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Oordeel van de visitatiecommissie: goed

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie heeft op verschillende terreinen kennisgenomen van een goede begeleiding van de studenten. Wat informatievoorziening betreft, geeft de hogeschool potentiële studenten informatie over de opleiding met het profiel van de opleiding en de afgestudeerde, data van de infosessies en van de opendeurdag, inschrijvingsformaliteiten, curricula, opleidingsonderdelen en ECTS-fiches via websites, brochures, een publicatie 'Exploot' en een zomeragenda. In de informatiebrochure staan de faciliteiten van de hogeschool als geheel, zoals studiebegeleiding, studentenvoorzieningen en mogelijkheden om internationaal te gaan via Erasmus.

Er zijn interactieve workshops, demolessen en lezingen, brochures met het aanbod van studie- en trajectbegeleiding en van de diensten van Sovoreg, en oprisings- en supplementaire cursussen. Er is informatie voor studie- en trajectbegeleiding beschikbaar op de website met workshops, monitoraten en andere begeleidingsinitiatieven. De hogeschool organiseert jaarlijks een opendeurdag en drie infosessies, en is vertegenwoordigd op de afstudeerbeurs, waar toekomstige studenten kunnen kennismaken met verdere studiemogelijkheden na de bacheloropleiding.

Het departement neemt deel aan SID-in's voor laatstejaarsleerlingen uit het secundair onderwijs, waar informatie verstrekt wordt over de opleiding, de opbouw van het studieprogramma en beroepsmogelijkheden. Het departement heeft een hoofdmedewerker (50 procent) en een stafmedewerker Communicatie (50 procent) in dienst. Het aanbod voor het secundair onderwijs houdt workshops en demolessen in voor leerlingen van de derde graad secundair onderwijs, studiekeuzebegeleiding, en begeleiding en jurering van een geïntegreerde proef.

Het departement is ook verantwoordelijk voor de alumniwerking. Via een peiling blijkt dat de student de weg naar de opleiding gevonden heeft via de infonamiddagen, de opendeurdag en de website.

De opleiding biedt in een brochure een dagprogramma aan, bestaande uit een algemene voorstelling van de opleiding, een demoles buitenschrijnwerk en een workshop materiaalonderzoek. De opleiding was standhouder op de houtvakbeurs *Prowood* in Flanders Expo. Er is steeds een afvaardiging van de werkgroep Hout & bouw van het RTC Oost-Vlaanderen, waar informatie over de opleiding verstrekt wordt. In de werkgroep zitten leerkrachten uit het secundair onderwijs.

De opleiding organiseert introductiecursussen wiskunde en chemie, die in het academiejaar 2009-2010 gevolgd werden door 31 studenten. De opleiding bevraagt en evalueert deze cursussen, en heeft er een ECTS-fiche voor opgesteld.

Een stafmedewerker Studietrajectbegeleiding regelt geïndividualiseerde studiebegeleiding en aanvragen voor vrijstellingen. Bij het begin van het academiejaar kunnen de studenten op vrijwillige basis de LASSI-vragenlijst invullen (*Learning and Study Strategies Inventory*). Deze vragenlijst biedt de mogelijkheid om in te gaan op een meer gerichte studiebegeleiding van instromende studenten via sessies studiemethode, planning of faalangst. Er wordt een infoavond voor de ouders ingericht.

De hogeschool heeft drie centrale studiebegeleiders en het departement één voor de opvang en eventuele doorverwijzing naar gespecialiseerde diensten in het geval van problemen met studiemethode, timemanagement, motivatie, concentratie, persoonlijk en sociaal functioneren. Er is voorzien in een begeleidingspakket voor studenten met dyslexie. Voor problemen met faalangst en examenstress kunnen studenten terecht bij Sovoreg.

De lesgevers zelf organiseren vakinhoudelijke begeleiding onder de vorm van monitoraat. Uit de bevragingen over de opleiding blijkt dat studenten heel tevreden zijn over het goede contact met de lesgevers en hun bereidheid tot het geven van bijkomende uitleg over de leerstof.

De sessies methode en planning zijn verplicht voor studenten die het jaar voordien niet slaagden voor de helft van het jaarprogramma. Studenten die niet voor de helft van de ingeschreven studiepunten van het eerste semester credits behaalden, worden uitgenodigd voor een persoonlijk feedbackgesprek bij de studiebegeleider.

Een departementale stafmedewerker Studietrajectbegeleiding behandelt aanvragen voor vrijstellingen op basis van eerder verworven kwalificaties (EVK) en voor het samenstellen van het vrijstellingsdossier. Voor elders verworven competenties (EVC's) maakt de opleiding gebruik van een stafmedewerker van de hogeschool die deze materie behartigt op basis van de procedures van de associatie.

Een ombudspersoon treedt op als bemiddelaar bij geschillen over de toepassing van de onderwijs- en examenregeling, de rechtspositieregeling van de student en bij als onbillijk en onredelijk ervaren handelingen, toestanden en beoordelingen. Hij bemiddelt via discrete en informele contacten met studenten-vertegenwoordigers, de directie en collega's.

Voor psychosociale begeleiding kunnen studenten terecht – in functie van de aard van de problemen – bij de departementale studiebegeleider, de cel Studieadvies en studiebegeleiding of bij Sovoreg, de Dienst voor Sociale Voorzieningen. Die pakt problemen aan die geen verband houden met basisleercompetenties, zoals financiële problemen, huisvestingsproblemen, de combinatie studie/werk of het statuut van de student. Vanuit Sovoreg is er een nauwe samenwerking met een aantal zelfstandige psychotherapeuten, gegroepeerd in Psynet. Sovoreg komt financieel tussen bij begeleiding door Psynet en stelt hiervoor een contract op met de student.

Studenten van het derde jaar die in het buitenland willen studeren, krijgen informatie op een departementale infosessie en kunnen terecht bij de centrale cel Internationalisering, die ook de afhandeling van de dossiers verzorgt qua financieringsovereenkomsten en verzekeringen. De organisatie voor Erasmus-LLP-studenten gebeurt door de coördinator Internationalisering.

Studenten van het derde jaar vonden dat ze meer steun hadden mogen krijgen, maar de commissie waardeert sterk het nieuwe elan en de positieve invloed van de nieuwe coördinator op de begeleiding van internationale stages. Deze begeleiding gebeurt analoog aan de stage.

De begeleiding van buitenlandse studenten is voornamelijk in handen van de departementale coördinator Internationalisering, die instaat voor de organisatorische aspecten. De stagepromotor overlegt voor de aanvang van de stage met de studenten over het onderwerp van het project en de omvang van het studieprogramma. Hij maakt de studenten wegwijs en begeleidt hen tijdens hun projectwerk. Deze studenten kunnen ook lessen Nederlands volgen.

Aanbevelingen ter verbetering:

/

Oordeel over onderwerp 4, voorzieningen: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 4.1: Materiële voorzieningen:	voldoende
facet 4.2: Studiebegeleiding:	goed

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1 Evaluatie resultaten

Beoordelingscriterium:

- De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mee aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

In het kader van de centrale onderwijsondersteunende diensten stelde de hogeschool een coördinator Kwaliteitszorg aan, die ook deelneemt aan de overkoepelende overlegplatformen in verband met kwaliteitszorg. De hogeschool koos voor zelfevaluatie op basis van het EFQM-model, met behulp van de TRIS-methode. De kwaliteitszorg van de ondersteunende diensten is onafhankelijk van de kwaliteitszorg Onderwijs. Elke sector en dienst stellen jaarlijks operationele en persoonlijke doelstellingen op. De resultaten worden op periodieke basis gemeten en bijgestuurd. Procedures worden periodiek geëvalueerd en geactualiseerd. Een centrale werkgroep, waarin twee deelnemers van het departement zitting hebben, zorgt voor meer uniformisering van bevragingen en studietijdmetingen. De onderwijskwaliteitsraad zorgt voor een integraal kwaliteitszorgbeleid aan de hogeschool door op een geïntegreerde manier op twee inhoudelijke sporen te werken: onderwijskwaliteit en organisatiekwaliteit.

Er zijn bevragingen van belanghebbenden als studenten, alumni, medewerkers en vertegenwoordigers van het beroepenveld. Vanuit zelfevaluatie, opmerkingen uit vorige visitaties en de bevraging van belanghebbenden legt de opleidingscommissie via analyse van sterktes en zwaktes prioritaire verbeteringsdoelen vast, die de departementsraad goedkeurt. Elk verbeteringsdoel leidt tot een verbeteringsplan met een timing en de wijze van uitvoering. Het departement stelt bij de aanvang van het academiejaar een jaaractieplan (JAP) op met de planning van de kwaliteitsbevorderende activiteiten. De opvolging gebeurt door de centrale kwaliteitszorgcoördinator via maandelijkse overlegvergaderingen met departementale kwaliteitszorgcoördinatoren. De hogeschool organiseert jaarlijks een 'Kwaliteitsdag', waaraan de departementale kwaliteitszorgcoördinatoren kunnen deelnemen en afhankelijk van de thema's ook voorzitters van opleidingscommissies, vakgroepvoorzitters, studiebegeleiders, stageverantwoordelijken, docenten/lectoren en departementshoofden.

In het departement Technologie is een departementale kwaliteitszorgcoördinator actief (met een opdracht van 30 procent), die helpt met de implementatie van het kwaliteitszorgsysteem. Hij waakt er ook over dat de opleiding de kwaliteitsverklaring van de hogeschool naleeft. Binnen de opleiding volgden al verschillende OP-leden een TRIS-opleiding om de beleidsaanpak te kunnen begrijpen en volgen. De departementale kwaliteitszorgcoördinator begeleidt de werkgroepen Studiebegeleiding, Personeel en voorzieningen, Interne kwaliteitszorg, Stages en Internationalisering, die zorgen voor systematische zelfevaluaties. Een elektronisch contentmanagementsysteem inventariseert relevante bijlagen met betrekking tot kwaliteitszorg van de opleidingscommissie. De resultaten van bevragingen worden besproken op een opleidingscommissie of een personeelsvergadering.

De visitatiecommissie is van oordeel dat de studiebegeleiding beter zou kunnen betrokken worden bij de kwaliteitszorg.

De vragenlijsten van bevragingen werden een aantal keren bijgestuurd in functie van nieuwe ontwikkelingen, zoals het gebruik van het elektronische leerplatform. De meest actuele vragenlijst over de opleiding bevat aspecten over de informatieverstrekking, internationalisering, de infrastructuur, het gebruik van de elektronische leeromgeving en de onderwijs- en examenorganisatie. Een nieuwe manier van bevragen laat toe om elke drie jaar alle vakken aan bod te laten komen. In juni 2005 en juni 2009 werd een bevraging georganiseerd voor de laatstejaarsstudenten over de stageplaatsen.

Informatie van het beroepenveld over de competenties van de afgestudeerden, de kwaliteit van de opleiding en hun verwachtingen wordt voornamelijk verkregen via bevraging van de stagebegeleiders. Deze vragenlijst werd al bijgestuurd. Ook tijdens de 'Bedrijvendagen' werd het beroepenveld bevraagd. Het programma werd besproken in een resonantiecommissie met vertegenwoordigers van het werkveld.

De afgestudeerden en medewerkers werden bevraagd in 2008.

Doorgaans blijken studenten tevreden te zijn met de informatie over de opleiding en ervaren ze een goed contact met de lesgevers, met een grote bereidheid om bijkomende uitleg te geven over de leerstof. Ze zijn tevreden over de dienstverlening van het secretariaat, het tijdig meedelen van examen- en lesroosters en de genoten opleiding (98 %) in haar geheel. Sterke punten zijn de vorm van het projectonderwijs, AutoCAD en CNC. Aandachtspunten zijn de informatieverstrekking over de mogelijkheid tot buitenlandse stages en de perceptie van waar men in de hogeschool terecht kan met ernstige persoonlijke problemen die de studies bemoeilijken.

De studenten vinden de theorie- en practicalokalen geschikt voor de beoogde onderwijsactiviteiten. Ze vinden dat de bibliotheek voldoende bruikbaar materiaal bevat (58 versus 18). Studenten zijn ook tevreden over de inhoud van het programma (nieuwe technieken, het brede karakter van de opleiding, de praktijkgerichtheid...). De verschillende onderwijsvormen worden als positief ervaren. De studenten zijn vragende partij voor nog meer praktijk (meer specifiek, meer uren, meer studie-uitstappen, ...). Het tempo van de taallessen mag langzamer, en zij mogen gespreid worden over een volledig jaar. De studenten wensen meer pc's (of licenties om thuis te oefenen) en melden dat sommige machines wat hen betreft verouderd zijn. De communicatie kan beter (deadlines opdrachten, afwezigheden, inhaallessen, ...), en er zou meer gestreefd moeten worden naar kwalitatieve vervangingen van afwezige docenten.

Deze resultaten werden besproken op een opleidingscommissie.

De commissie stelde vast dat studiebegeleiding niet stelselmatig meegenomen wordt in de kwaliteitszorg en ziet dit graag veranderd.

In het algemeen vindt het onderwijzende personeel de communicatie en informatiedoorstroming in het departement goed. Men vindt dat de taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn. Over de mogelijkheden tot bijscholing is men erg te spreken. De respondenten zijn zeer positief over de hoeveelheid informatie over onderwijsvernieuwing. Het OP ervaart wel een hogere werkdruk en te weinig waardering voor de geleverde inspanningen, en vindt de functioneringsgesprekken onvoldoende constructief. Docenten willen een verdere uitrusting van de leslokalen, het opvolgen van herstellingen en de uitvoering van de aanvragen voor werkmiddelen.

De commissie stelde vast dat de kwaliteitszorg voor de opleiding voornamelijk verzorgd wordt vanuit een centrale hogeschool- en departementsrol. Er is een systematische aanpak om kwaliteit te bevorderen binnen de hogeschool, het departement en de opleiding. Het werken aan het kwaliteitshandboek is daar een exponent van. Nochtans zag de commissie geen concrete streefcijfers die de kwaliteitsdoelstellingen doelgericht in kaart brengen. Ze stelde zich ook vragen bij de beleidslijn die de centrale kwaliteitscoördinator naar voren bracht en die gestoeld is op een bottom-upfilosofie. De commissie vreest dat zo'n visie alleen een 'remediële' cultuur teweegbrengt, waarbij de visionaire objectieven vervagen en zouden kunnen overruled worden.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt de opleiding om een sterke visionaire kwaliteitsfilosofie neer te zetten, die gestoeld is op de doelstellingen van de opleiding en sturend kan werken op de prioriteiten in verbeteringsplannen. Deze filosofie kan dan verwerkt worden in het kwaliteitshandboek, dat verder gerealiseerd moet worden.

De commissie is van oordeel dat de informatieverstrekking over de mogelijkheid tot buitenlandse stages kan verbeteren, net als de perceptie van waar men in de hogeschool terecht kan met ernstige persoonlijke problemen die de studies bemoeilijken. Ze beveelt de opleiding aan om hierin verbetering te brengen.

De commissie vraagt de opleiding om geschikte conclusies te trekken uit de resultaten van de bevestigingen, die blijkbaar anders liggen bij de docenten dan bij de studenten. Het sluiten van de PDCA-cirkel moet een duidelijk zichtbare aanpak zijn.

De commissie vraagt de opleiding concrete streefcijfers op te maken die de kwaliteitsdoelstellingen doelgericht in kaart brengen.

De commissie vraagt dat de studiebegeleiding meer systematisch betrokken wordt in de kwaliteitszorg.

Facet 5.2 Maatregelen tot verbetering

Beoordelingscriterium:

- De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbeteringsmaatregelen die bijdragen tot de realisatie van de streefdoelen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie neemt kennis van de opname van heel wat aanbevelingen naar aanleiding van de vorige visitatie in de verbeteringsacties en jaaractieplannen van de opleiding. Om de opvolging voor kwaliteitszorg te vergemakkelijken, werd op departementaal vlak een elektronisch contentmanagementsysteem uitgebouwd voor de jaaractieplannen. Om de nood aan onderwijskundige bijscholing in het kader van de onderwijsvernieuwing op te vangen, werden bijscholingen georganiseerd voor lesgevers en werd een onderwijsdeskundige aangesteld ter ondersteuning van de OP-leden bij de invoering van projectonderwijs. De docenten kunnen eveneens bijscholing volgen over de digitale leeromgeving Dokeos, en zij worden per mail geïnformeerd over studiedagen in Vlaanderen die handelen over onderwijsvernieuwing.

De commissie noteerde dat er drie concrete prioriteiten zijn voor verbetering: de internationalisering, een *Show Performance Index* (SPI) voor alle opleidingsonderdelen en de verbetering van de elektronische bibliotheek. Er worden nu ook gerichte en systematische functioneringsgesprekken voorzien. Daarover zijn opleidingen gegeven.

De commissie vroeg tijdens de vorige visitatie naar het ter beschikking stellen van houtmonsters, maar de opleiding bleek dit tot nog toe niet gerealiseerd te hebben. Afgestudeerden bevestigden tijdens de visitatie dat ze hun kennis van houtsoorten als te laag inschatten, en dat de bestudering van houtmonsters hen zou geholpen hebben om hier verbetering in te brengen.

De commissie noteerde uit de gesprekken dat er binnen het programma nu meer aandacht is voor het analytisch denkvermogen, het kort kunnen samenvatten, het thema 'bouw' in het opleidingsonderdeel houtbouw en 'meubelbouw' in het opleidingsonderdeel meubeltechnologie.

Studenten krijgen Frans en Duits aangeboden en hebben de mogelijkheid om Engels of Spaans te volgen. Sociale en persoonlijke vaardigheden worden aangebracht in de vakken communicatievaardigheden en op hun praktische toepassing getoetst tijdens het projectwerk.

Hoewel de opleiding aangeeft gewerkt te hebben aan de managementvaardigheden, bleek uit gesprekken tijdens de visitatie dat het werkveld die nog meer tot uiting wil zien komen bij de afgestudeerden.

Binnen het thema 'automatisering' komen nu ook procesautomatisering en bedrijfsautomatisering aan bod.

Een aantal algemene vakken is blijkbaar al meer gericht op de doelstellingen van de opleiding, maar de commissie vraagt dit nog verder uit te bouwen.

Sinds de vorige visitatie is het werkveld meer gestructureerd betrokken bij de opleiding door een tweejaarlijkse 'Bedrijvendag', het geregeld bevragen van de bedrijven en het organiseren van studie-uitstappen. Het verhogen van de internationaliseringsactiviteiten kreeg aandacht, maar heeft nog nood aan een verdere ontwikkeling.

De studietrajectbegeleiding is uitgebreid. Monitoraat is verplicht voor studenten die niet slaagden voor de instaptest.

Vanuit de medewerkersbevraging kreeg de kwaliteitscel de verantwoordelijkheid om in te staan voor de bewaking en de optimalisering van de kwaliteit. Er werd een kwaliteitswebsite gebouwd om de communicatiedoorstroom te verbeteren, en er werd een vergaderkalender opgesteld. Om de werkomstandigheden te verbeteren, kregen de OP-leden een laptop tot hun beschikking, werden meer lokalen uitgerust met een *beamer* en werd een personeelslid aangeworven om de studiefiches te vertalen naar het Engels.

Het is de commissie opgevallen dat de verantwoordelijken voor kwaliteitszorg de samenhang van het programma en de coherentiebewaking niet beschouwen als taken voor opvolging. De audit van het programma gebeurt niet vanuit de kwaliteitsdienst. Over de bevragingen van de studenten bleek tijdens de gesprekken dat er voornamelijk vragen worden gesteld over hogeschoolfaciliteiten, eerder dan over de cursusinhoud en het niveau van de opleiding zelf.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie vraagt dat de opleiding de studenten ook zou bevragen over de kwaliteit van het genoten onderwijs, bijvoorbeeld over de cursusinhoud en het niveau ervan, de methode, de organisatie, het leermateriaal, de begeleiding en de evaluatie.

De commissie beveelt de verantwoordelijken voor kwaliteitszorg aan om ook de samenhang en de coherentie van het programma, en de opvolging van de bevragingen op te volgen.

De commissie adviseert de opleiding om de doelmatigheid van de verbeterings- en opvolgingsacties sterker op te volgen.

Facet 5.3 Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld

Beoordelingscriterium:

- Bij de interne kwaliteitszorg zijn medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Het personeel heeft inspraak in het beleid via vertegenwoordigers in de raad van bestuur, de departementsraden en via het hogeschoolonderhandelingscomité (HOC) en de departementale onderhandelingscomités.

In de raad van bestuur hebben acht personeelsleden zitting voor een periode van vier jaar. Zij vertegenwoordigen het administratieve en technische personeel, de lectoren en praktijklectoren, de assistenten en werkleiders, en de hoogleraren en docenten. In elke departementsraad hebben zes personeelsleden, door het personeel van het departement verkozen, zitting.

Alle lesgevers bepalen mee de agenda van de opleidingscommissie. Lesgevers die geen deel uitmaken van de opleidingscommissie, zijn aanwezig op vergaderingen over punten die zij aanbrengen of als hun bijzondere expertise nodig is. Lesgevers hebben inzage in de verslagen via Dokeos. De acties uit de jaaractieplannen worden besproken in de opleidingscommissie die bestaat uit lesgevers verbonden aan de opleiding. De voorzitter waakt over de opvolging van de overeengekomen acties.

Alle documenten over de opleiding zijn permanent toegankelijk voor de medewerkers op het elektronische leerplatform.

De studenten van de Hogeschool Gent zijn bij het beleid betrokken op het niveau van de associatie, de hogeschool, het departement, de opleiding en Sovoreg. Twee studenten hebben zitting in de algemene vergadering van de Associatie Universiteit Gent (AUGent), één student is lid van de raad van bestuur van de associatie en twee studenten maken deel uit van de Gentse Associatie Studentenraad. Drie studenten hebben zitting in de raad van bestuur van de hogeschool. De Studentenraad is een adviesorgaan van de raad van bestuur. Drie studentenvertegenwoordigers hebben zitting in de departementsraad. De participatiecommissie is een adviesorgaan van de departementsraad. Binnen de opleiding Houttechnologie maken momenteel twee studenten deel uit van de opleidingscommissie Houttechnologie. Dertien studenten hebben zitting in de algemene vergadering en zes in de raad van bestuur van Sovoreg.

Op departementaal niveau bestaat ook een participatieraad, waarvan de voorzitter momenteel een student uit de opleiding Houttechnologie is. Deze participatieraad beheert een informatiesite op Dokeos.

Het werkveld, waaronder veel oud-studenten, participeert aan kwaliteitszorg voornamelijk door informele contacten (het organiseren van bedrijvendagen en bedrijfsbezoeken, het bezoeken van de stageplaatsen, het inschakelen van deskundigen als jurylid, het betrekken van deskundigen bij lessen, ...). De formele resonantiecommissie werd eenmalig ingericht bij het tot stand komen van het nieuwe programma.

Om contact te houden met alumni bestaat de vzw Alumni Hogeschool Gent. Alumni worden betrokken bij evenementen, producten of diensten van de Hogeschool Gent, en worden uitgenodigd voor activiteiten van de koepel-vzw en de aangesloten verenigingen. Alumni krijgen voordelen op het vlak van hun loopbaan (een vacaturedatabank en bepaalde kortingen bij verder studeren) en levenslang leren (verder studeren met korting en gratis naar 'Studium Generale').

Er is een departementale stuurgroep voor de alumniwerking. De commissie zag echter geen betrokkenheid van de alumni of de andere studenten bij de kwaliteitsverbeteringen van de opleiding.

De commissie stelt vast dat er organisatorisch voldoende vertegenwoordigingen bestaan van alle geledingen op alle niveaus. Wat de betrokkenheid bij en de deelname aan de kwaliteitszorg betreft, ziet de commissie echter dat de actieve participatie nog niet gerealiseerd is, en soms zelfs niet bestaat. De studenten en alumni die de commissie kon spreken, herinneren zich slechts vaag en sporadisch een kwaliteitsbevraging te hebben ingevuld. Wel kan de commissie waardering opbrengen voor het gebruik van de 'focusgroepen', waarin de studenten in een eerder informeel gesprek hun mening kunnen uiten.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie is van mening dat studenten en alumni meer betrokken moeten zijn bij de kwaliteitszorg van de opleiding.

De commissie vraagt om de transparantie over bevragsresultaten bij de verschillende actoren te vergroten.

In het licht van een voortdurende verbetering die korter op de bal speelt, wil de commissie dat het aantal bevragingen bij de verschillende actoren (alumni, personeel, opleiding) geïntensifieerd wordt.

Oordeel over onderwerp 5, interne kwaliteitszorg: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 5.1, evaluatie resultaten:	voldoende
facet 5.2, maatregelen tot verbetering:	voldoende
facet 5.3, betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld:	voldoende

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Onderwerp 6 Resultaten

Facet 6.1 Gerealiseerd niveau

Beoordelingscriterium:

- De gerealiseerde eindkwalificaties zijn in overeenstemming met de nagestreefde competenties qua niveau, oriëntatie en domeinspecifieke eisen.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

De commissie stelde vast dat de opleiding toetst of de competenties zijn bereikt door de bevragingen na de stages van de capaciteiten en kennis, de attitudes betreffende het organisatievermogen en de samenwerking, en de persoonlijke vaardigheden. Hieruit blijkt dat het werkveld de geleverde prestaties van de stagiairs apprecieert. Dit blijkt onder meer uit de wens van alle bedrijven om verder te werken met de hogeschool. Studenten blijken te beschikken over voldoende theoretische basiskennis en praktische vaardigheden. Het niveau van de studenten is voldoende afgestemd op het niveau van de organisatie om de stage met goed gevolg af te ronden. Zij kunnen plannen, zijn communicatief en sociaal, voldoende gemotiveerd en creatief, en hebben aandacht voor veiligheid. Wanneer men kijkt naar de open opmerkingen, noteert men de vraag naar meer aandacht voor het programma Ardis, voor opmeten en werkvoorbereiding (Alphacam, Pytha, Excel...) en voor talen – vooral Duits en Engels. Uit de bevragingen blijkt dat ook de studenten positief zijn over hun stage en stageopdrachten, en over de organisatorische afspraken en de begeleiding, zowel vanuit de onderwijsinstelling als het stagebedrijf.

Aan twee bevragingen bij het werkveld namen respectievelijk 36 en 23 personen deel. Bevragingen werden gehouden in de deelsectoren meubelindustrie (meeste deelnemers), industriebouw, houtskeletbouw, buitenschrijnwerk, binnenschrijnwerk en plaatmateriaal. Als de opleiding vraagt of er nood is aan bachelors Houttechnologie binnen het bedrijf, antwoordt de meerderheid van de bedrijven positief. De vaardigheden die het werkveld het belangrijkste vindt bij de bachelors Houttechnologie, zijn: op zelfstandige basis kunnen werken, over voldoende theoretische basiskennis en praktische vaardigheden beschikken en voldoende gemotiveerd zijn. Men denkt dat deze studenten worden geïntegreerd in functies als werkvoorbereiding en -opvolging, productie en projectleider. Wanneer gevraagd wordt welke technieken men de komende jaren nodig zal hebben in hun bedrijf, antwoordt men voornamelijk CNC/CADCAM en automatisch (ont)stapelen/stockbeheer.

Hoewel het werkveld het algemene niveau van afgestudeerden als aanvaardbaar beschouwt, zag het graag meer zelfstandigheid met betrekking tot het kunnen afwerken van zaken en managementcapaciteiten op de vloer.

Uit de gesprekken met vertegenwoordigers van het werkveld die de commissie kon spreken, blijkt dezelfde tendens. Men ervaart voldoende algemene competenties bij de afgestudeerden en men waardeert hun adaptatievermogen, maar men mist wat competenties op het vlak van enkele hedendaagse toepassingen in de bouwsector, stabiliteitstudies, prijscalculatie en talen – voornamelijk Frans en Duits.

Wat de eindwerken betreft, vindt de commissie dat het niveau ervan in veel van de gelezen werken beneden de doelstellingen ligt. Ze zijn vaak ondermaats op het gebied van taal, indeling, het gebruik van tabellen en grafieken en het verwijzen naar referenties. Verschillende eindwerken zijn te veel een uitloesel van de stagerapporten, waarbij te weinig zichtbaar wordt dat afstuderenden de vereiste competenties hebben gerealiseerd.

De commissie noteerde verschillende positieve punten ter voorbereiding van de instap naar het werkveld. Vanaf het eerste jaar worden contacten gelegd met het werkveld via de opdrachten in de verschillende studieprojecten. De studenten bezoeken beurzen en bedrijven of krijgen gastcolleges. Aan het einde van de opleiding worden de studenten tijdens de stage van elf weken voltijds ingeschakeld als volwaardige werknemer in hun stagebedrijf. Uit de bevraging van de afgestudeerden Houttechnologie (2009-2010) bleek dat 22 van de 53 respondenten (42

procent) werk vonden in het bedrijf waar ze stage liepen. Studenten kunnen deelnemen aan de jobbeurs die ingericht wordt door de Associatie UGent. Er wordt een sollicitatietraining georganiseerd in samenwerking met een externe consultant, maar die is afgebroken, wat volgens de commissie misschien resulteert in te weinig voorbereiding op de start in het beroepsleven.

Gemiddeld neemt ongeveer 70 procent van de studenten deel aan het examen voor het verkrijgen van het VCA-Vol-certificaat, met doorgaans een slaagpercentage van meer dan 90 procent. Dat geeft hen een goede bagage mee op dit terrein.

Bij een bevraging van alumni werd gepeild naar hun verdere vorming, hun huidige werksituatie, de evolutie in hun tewerkstelling, de beoordeling van hun job, de competenties die aan bod komen in hun huidige functie en hun evaluatie van de opleiding. Er namen 61 afgestudeerden deel aan de enquête (39 procent), van wie er 10 na hun studies een bijkomende opleiding volgden. De meest gevolgde is de specifieke lerarenopleiding. 49 respondenten zijn tewerkgesteld in de privésector (van wie 35 bij kmo's en 14 bij grote ondernemingen) en 4 in de socialprofitsector, met name in het onderwijs. Wat betreft de huidige werksituatie zijn 53 respondenten aan het werk, de meeste als bediende.

De functies die de oud-studenten bekleden, zijn: leidinggevend werk (26), uitvoerend werk (25), productiemanager (10), kwaliteitsverantwoordelijke (7), andere (7), aankoper (6), onderwijs (4) en productmanager (2). De functies die omschreven worden als andere functies zijn: technisch tekenaar (2), interne preventieadviseur (2), verkoop (2), projectleider (1), zaakvoerder (1), shopmanager (1), productievoorbereider (1), ontwerper (1), klantenbegeleiding (1), magazijn (1) en aankoop (1).

Van de 53 respondenten die tewerkgesteld zijn, vonden 23 hun eerste job via de stageplaats. De taken die de afgestudeerden uitvoeren, zijn voornamelijk: technisch tekenen, CNC-programmeren, leidinggeven, opvolgen van projecten, kwaliteitscontrole/ veiligheid/preventie/ optimalisering, opvolgen productie/project/werf, calculatie/prijscalculatie, planning, meubelsamensteller/afwerking en bestellen van materiaal/aankoop.

49 respondenten vonden werk in minder dan één maand.

Meer dan drie kwart vindt dat de aard en het niveau van de functie overeenstemmen met de gevolgde opleiding. De meesten vinden dat het diploma voldoende mogelijkheden biedt om door te stromen naar hogere functies.

De belangrijkste competenties die men geregeld nodig heeft bij de uitoefening van de huidige job, zijn op zelfstandige basis kunnen werken en over voldoende praktische basiskennis beschikken. Oud-studenten willen anderen aanraden om de opleiding te volgen (gemiddelde score 4,2 op 5) en vinden dat de genoten opleiding veel kansen biedt om zich te ontplooiën en persoonlijk te groeien (gemiddelde score van 4 op 5).

De oud-studenten vermelden als sterke punten van de opleiding: de studieprojecten, de diversiteit van de vakken, de grote waaier aan mogelijkheden en de AutoCAD/CAD/CAM-opleiding. Verbeteringspunten zijn volgens hen de praktische ervaring, de praktijk (met hout zelf, pneumatica en hydraulica), te veel aandacht voor tekenen, het omzetten naar de praktijk van de vele theoretische bagage en het opleidingsaanbod talen. Meer lessen Duits zouden nuttig zijn voor deze sector.

Uit de gesprekken blijkt dat de output qua internationalisering eerder gering is. De initiatieven die de opleiding op dat vlak neemt, zijn waardevol maar moeten intensiever opgevolgd worden. Slechts enkele studenten hebben (een deel van) hun stage in het buitenland uitgevoerd.

Lesgevers van de ROC in Eindhoven bezochten de hogeschool met de bedoeling hun programma beter op dat van deze opleiding af te stemmen, om zo de studentenmobiliteit te verhogen. De docentenmobiliteit moet nog georganiseerd worden. Er worden momenteel contacten gelegd met Zuid-Afrika in het kader van een samenwerking in Mangaung.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie stelt voor om de effectiviteit van voorbereidingsactiviteiten voor de instap in het werkveld te evalueren en eventueel de sollicitatietraining opnieuw in te richten.

De commissie stelt dat het niveau van de eindwerken naar vorm en inhoud sterk moet verhogen.

De commissie beveelt de opleiding aan om meer nadruk te leggen op de vaardigheden van zelfstandig werken en management op de vloer.

De commissie vraagt de opleiding om ervoor te zorgen dat de afgestudeerden een adequaat niveau bereiken om in meerdere bedrijfstakken te kunnen instappen.

Facet 6.2 Onderwijsrendement

Beoordelingscriteria:

- Voor het onderwijsrendement zijn streefcijfers geformuleerd in vergelijking met relevante andere opleidingen.
- Het onderwijsrendement voldoet aan deze streefcijfers.

Oordeel van de visitatiecommissie: voldoende

De commissie is tot haar oordeel gekomen op basis van de volgende vaststellingen en overwegingen:

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen 45 en 50 procent liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied wordt opgevolgd. Daardoor kan de opleiding geen streefcijfers formuleren in vergelijking met relevante andere opleidingen.

De commissie noteert dat de opleiding wel een degelijke poging doet om het onderwijsrendement in kaart te brengen. Daarvoor gaat men uit van het aantal studiepunten dat de student heeft behaald of waarvoor hij gedelibereerd is.

Uit de volgende beschouwingen blijkt dat er nog ruimte is om het onderwijsrendement te verbeteren. De commissie vernam echter niet welke constructieve plannen de opleiding hieraan wil koppelen.

De opleiding heeft een eigen benadering, waarbij analyses van tabellen afzonderlijk gebeuren voor studenten uit het eerste jaar van het modeltraject en voor de studenten uit het tweede en derde jaar. Binnen het departement/de opleiding worden slaagcijferanalyses gegenereerd in functie van de al verworven credits bij de aanvang van het academiejaar, in functie van het modeltraject waarvoor een student is ingeschreven, van het gemiddelde percentage verworven credits/verworven studiepunten van het individuele jaarprogramma per opleidingsonderdeel, en in functie van de studie-uitval.

De grootste groep studenten studeert voltijds, maar dit neemt gestaag af: van 99,3 naar 82,6 procent tussen 2005-2006 en 2008-2009. Eén van de oorzaken van deze daling ligt in het feit dat sinds 2007-2008 studenten die onder studievoortgangsbewaking vallen, maximaal 50 studiepunten mogen opnemen in hun jaarprogramma. Vanaf nu worden de resultaten bekeken van alle ingeschreven studenten met een diplomacontract. Deze studenten worden ingedeeld in klassen naargelang het aantal verworven credits bij de aanvang van het academiejaar.

Als men naar de slaagcijfers kijkt voor eerstejaarsstudenten, stelt men vast dat het slaagpatroon van alle studenten samen niet noemenswaardig afwijkt van dit van de generatiestudenten. Kijkt men naar de behaalde credits tussen 75 en 100 procent, dan doen de generatiestudenten het net iets minder goed dan de studenten die al in het hoger onderwijs studeerden. Tussen 20 en 24 procent van de studenten heeft voor zijn volledige jaarprogramma credits behaald. Er is voor deze categorie een dalende trend waarneembaar. Bij tweedejaarsstudenten evolueert dit percentage van 58 naar 38 procent; over de jaren ziet men een sterk dalende trend. Voor deze studentengroep in het derde jaar valt het lage aantal dat tot deze groep behoort, op. Het gaat hier alleen om de studenten die de voorbije twee academiejaren een perfect traject aflegden (die met andere

worden elk jaar 60 studiepunten credits verwerven), en om de studenten die nog slechts een beperkt aantal credits moeten behalen voor het verwerven van het diploma. Voor deze groep studenten schommelt het percentage dat alle credits verwerft van zijn volledige jaarprogramma tussen 67 en 92 procent. De groep studenten die minder dan 50 procent of net 50 procent van de opgenomen studiepunten credits behaalt, ligt hoger dan bij de klasse studenten die bij de aanvang van het academiejaar al tussen 60 en 120 studiepunten credits behaald heeft. Hierbij moet opgemerkt worden dat het opleidingsonderdeel 'stage en eindwerk' telt voor 30 studiepunten.

Deeltijdse studenten die 53 studiepunten of minder opnemen in hun jaarprogramma, doen het minder goed dan de andere studenten.

In modeltraject 1 – het modeltraject voor het eerste jaar – is het percentage studenten dat 100 procent van zijn jaarprogramma behaalt, aanzienlijk gestegen, wanneer naast de verworven credits ook rekening wordt gehouden met de gedelibereerde studiepunten. Het percentage studenten dat 100 procent van zijn jaarprogramma behaalt, schommelt tussen 18 en 30 procent, wanneer men alleen de verworven credits beschouwt. Voor verworven studiepunten schommelt dit tussen 43 en 80 procent. Gemiddeld over de academiejaren stijgt het percentage studenten dat meer dan 75 procent van zijn jaarprogramma behaalt. Het percentage studenten dat minder dan 50 procent of net 50 procent van de in zijn jaarprogramma verworven credits behaalt, schommelt tussen 4 en 24 procent, met een gemiddelde van 17 procent. Bij studenten uit modeltraject 2 en 3 samen – de modeltrajecten voor het tweede en derde jaar – kan men een gelijkaardige trend vaststellen als bij de studenten uit modeltraject 1.

De trend bij het gemiddelde percentage verworven credits en het gemiddelde percentage verworven studiepunten is voor alle vooropleidingen haast dezelfde. Het percentage verworven credits ligt hoger bij ASO- dan TSO-studenten: gemiddeld 93 procent (ASO) tegenover 78 procent (TSO). De dalende trend van het gemiddelde percentage verworven credits is sterker bij BSO- dan bij TSO-studenten; dat bedraagt gemiddeld 54 procent.

Er zijn vier opleidingsonderdelen waarvan het percentage verworven credits minimaal één keer onder 50 procent ligt: buitenschrijnwerk, meubeltechnologie, houttechnologie en het studieproject 'procesontwikkeling en productie-engineering'.

Het grootste deel van de studenten maakt zijn traject binnen de vooropgestelde studieduur van drie academiejaren af. Over de drie academiejaren maakt 84 procent van de studenten zijn opleiding op drie academiejaren af, en 15 procent op vier academiejaren.

Het percentage officiële stopzetters schommelt tussen 3,9 en 4,8 procent. Het percentage officieuze stopzetters dat zich niet meer inschrijft voor een volgend jaar, schommelt tussen 8,7 en 16,1 procent. Het totale percentage stopzetters varieert tussen 12,6 en 24,6 procent, met een gemiddelde van 16 procent. Er is een daling van het totale percentage stopzetters sinds de invoering van de bacheloropleiding.

Aanbevelingen ter verbetering:

De commissie beveelt de opleiding aan om op basis van de verzamelde cijfers en de uitgevoerde analyses concrete verbeteringsmaatregelen te nemen om het onderwijsrendement te verhogen.

Oordeel over onderwerp 6, resultaten: voldoende

Op basis van de oordelen over:

facet 6.1, gerealiseerd niveau	voldoende
facet 6.2, onderwijsrendement	voldoende

is de commissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

Globaal oordeel

De visitatiecommissie baseerde haar oordeel en motivering op de volgende bronnen:

- het zelfevaluatie­rapport van de opleiding en de bijhorende bijlagen,
- de gevoerde gesprekken met de betrokkenen,
- de documenten ter inzage tijdens het bezoek,
- de opgevraagde documenten,
- de reactie van de opleiding op het opleidingsrapport.

Op basis van de oordelen over:

onderwerp 1, niveau en oriëntatie:	voldoende
onderwerp 2, programma:	voldoende
onderwerp 3, personeel:	voldoende
onderwerp 4, voorzieningen:	voldoende
onderwerp 5, interne kwaliteitszorg :	voldoende
onderwerp 6, resultaten:	voldoende

is de commissie van mening dat er voldoende generieke kwaliteitswaarborgen in de opleiding aanwezig zijn.

Overzichtstabel van de oordelen

	score facet	score onderwerp
Onderwerp 1: Doelstellingen van de opleiding		voldoende
Facet 1.1: Niveau en oriëntatie	voldoende	
Facet 1.2: Domeinspecifieke eisen	voldoende	
Onderwerp 2: Programma		voldoende
Facet 2.1: Relatie doelstelling en inhoud	voldoende	
Facet 2.2: Eisen professionele en academische gerichtheid	voldoende	
Facet 2.3: Samenhang	voldoende	
Facet 2.4: Studieomvang	ok	
Facet 2.5: Studielast	goed	
Facet 2.6: Afstemming vormgeving en inhoud	voldoende	
Facet 2.7: Beoordeling en toetsing	voldoende	
Facet 2.8: Masterproef	nvt	
Facet 2.9: Toelatingsvoorwaarden	voldoende	
Onderwerp 3: Inzet van personeel		voldoende
Facet 3.1: Kwaliteit personeel	voldoende	
Facet 3.2: Eisen professionele gerichtheid	goed	
Facet 3.3: Kwantiteit personeel	voldoende	
Onderwerp 4: Voorzieningen		voldoende
Facet 4.1: Materiële voorzieningen	voldoende	
Facet 4.2: Studiebegeleiding	goed	
Onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg		voldoende
Facet 5.1: Evaluatie resultaten	voldoende	
Facet 5.2: Maatregelen tot verbetering	voldoende	
Facet 5.3: Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	voldoende	
Onderwerp 6: Resultaten		voldoende
Facet 6.1: Gerealiseerd niveau	voldoende	
Facet 6.2: Onderwijsrendement	voldoende	

De oordelen zijn van toepassing voor:

HoGent

Hogeschool Gent

- professioneel gerichte bacheloropleiding Houttechnologie

bijlage 1 curriculum vitae van de commissieleden

Jeroen Doom

is sinds 1994 werkzaam bij het sectoraal opleidings- en competentiecentrum voor de hout- en meubelsector(en), Opleidingscentrum Hout vzw, te Brussel. Sinds 2002 coördineert hij de werkzaamheden voor het Vlaamse landsgedeelte binnen alle beleidsdomeinen, zoals Aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt, Leven Lang Leren, Arbeidsmarktwerking en Competentiebeleid. Ook het opstellen, uitvoeren en begeleiden van de (ESF-)projecten behoren tot zijn takenpakket. Verder heeft hij een adviserende rol aan de Raad van Bestuur m.b.t. alle beleidsdomeinen, ESF en het sectorconvenant met de Vlaamse Regering.

Arno Libotton

is Licentiaat in de Psychologische Wetenschappen en Doctor in de Pedagogische Wetenschappen. Hij is als hoofddocent verbonden aan de Vrije Universiteit Brussel - Vakgroep Onderwijskunde. Zijn onderzoeks-expertise heeft te maken met onderwerpen uit de onderwijsorganisatie, de didactiek, de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren van onderwijs en de implementatie-, beheers- en leerprocessen bij het gebruik van elektronische leeromgevingen. Zijn onderwijsopdracht situeert zich op masterniveau en de begeleiding van doctorandi Pedagogische Wetenschappen. Hij heeft internationale ervaring als onderwijsdeskundige in het kader van de VLIR-UOS programma's (bvb. ICT gebaseerd afstandsonderwijs aan de Universiteit van Nairobi; Optimalisering van onderzoek en onderwijs aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname), en is vertrouwd met verschillende vormen van opleidingsvisitaties.

Koen Nel

is landbouwkundig ir., specialisatie houttechnologie. Hij is meer dan 20 jaar actief in de houtverwerkende industrie, zowel in plaatproductie (spaanplaat en MDF) als in productie van meubelcomponenten. Verantwoordelijk voor proces- en productontwikkeling binnen Spanogroup, in het bijzonder inzake duurzaamheid van plaatproductie en conversietechnieken van biomassa.

Olivier Sucaet

studeerde in het secundair de richting 'wetenschappen-wiskunde'. Momenteel volgt hij aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven de professionele bachelor Bouw. In het verlengde van deze opleiding liep hij reeds stage bij een bouwonderneming. In 2010 behaalde hij zijn VOL-VCA-attest.

Beslissing van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs n.a.v. de aanvraag tot bekrachtiging van de samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie, studiegebied Industriële wetenschappen en technologie.

1. Algemeen

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs ontving op 30 september 2010 (elektronisch) vanwege de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) een aanvraag, gedateerd op 30 september 2010, tot bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie ter beoordeling van de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie.

De Erkenningscommissie dient zich voor dergelijke aanvragen uit te spreken binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst ervan. De beoordeling van de aanvraag en de bekrachtiging van de samenstelling betreffen enkel de onafhankelijkheid van de visitatiecommissie.

Het voorgelegde dossier omvat alle nodige informatie.

Bij de visitatie van de opleiding is enkel de Hogeschool Gent betrokken.

2. Nazicht van de criteria van onafhankelijkheid, vervat in het besluit van de Erkenningscommissie van 20 oktober 2004.

2.1. Art. 2 – Algemene onafhankelijkheid van de visitatiecommissies

De regels vastgesteld in de “Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA” die geldt als protocol voor de onderwijsvisitaties georganiseerd ten behoeve van universiteiten en hogescholen, garanderen in voldoende mate de onafhankelijkheid van de werking van de visitatiecommissies tegenover de VLHORA en tegenover de betrokken hogescholen en de opleidingsverantwoordelijken in de verschillende stadia van de visitatie en in de redactie van het verslag.

Art. 3 – Procedurele regels voor de samenstelling van de visitatiecommissie

De procedure voor de samenstelling van visitatiecommissies vastgesteld in de vermelde handleiding voldoet aan de voorwaarden gesteld in het vermelde besluit van de Erkenningscommissie.

Uit de meegedeelde documenten met betrekking tot de raadpleging van de opleidingsverantwoordelijken, de samenstelling van de lijsten van kandidaat-voorzitters, van kandidaat-vakdeskundige leden en van kandidaat-onderwijsdeskundige leden, blijkt dat een ruime raadpleging omtrent mogelijke leden van de visitatiecommissie plaatsvond.

De heer Joris Van Acker vermeldt op het curriculum vitae bij de Hogeschool Gent: "stagemeester en lid visitatiecommissie".

De Erkenningscommissie heeft hierover bij VLHORA om verduidelijking gevraagd aangaande de betrokken discipline, de periode en de regelmaat waarop deze activiteit gebeurt.

De heer Van Acker was gewoon lid van de eerste visitatiecommissie houttechnologie in 2004.

De begeleiding betreft 2 stages houttechnologie gedurende de periode 2001-2002.

Gezien de aard (occasioneel) en de periode waarin de activiteiten plaatvonden is de Erkenningscommissie van oordeel dat de onafhankelijkheid niet in het gedrang komt.

De Erkenningscommissie stelt vast dat er geen kandidaat-studentlid in de visitatiecommissie werd opgenomen.

Het dossier vermeldt dat de VVS nog geen kandidaten heeft voorgedragen.

Wanneer dit gebeurt is, kan de VLHORA een voorstel tot wijziging van de samenstelling van de visitatiecommissie voorleggen.

Aangezien de "Handleiding onderwijsvisitaties VLIR/VLHORA uitdrukkelijk stipuleert: *"Indien om praktische redenen geen student wordt gevonden die voldoet aan de criteria en bereid is deel te nemen aan de visitatie kan de betreffende visitatiecommissie wel functioneren en haar taak uitvoeren."*, meent de Erkenningscommissie het voorliggende voorstel toch te kunnen bekrachtigen.

Wel formuleert de Commissie de aanbeveling ernstige pogingen te ondernemen een studentlid te vinden en op te nemen in de visitatiecommissie.

2.2. Art. 4 – Onverenigbaarheden of andere bindingen met te visiteren opleidingen

Er blijken geen eigenlijke onverenigbaarheden aanwezig te zijn in hoofde van de aangeduide leden van de visitatiecommissie.

2.3. Art. 5 – Onafhankelijkheidsverklaringen

Alle leden hebben de onafhankelijkheidsverklaring ondertekend.

De ondertekende onafhankelijkheidsverklaringen zijn aan het dossier toegevoegd.

Conclusie

De Erkenningscommissie bekrachtigt de samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie:

De commissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Joris Van Acker, vakdeskundige

Leden:

Arno Libotton, onderwijsdeskundige
Koen Nel, vakdeskundige
Jeroen Doom, vakdeskundige

Brussel, 30 september 2010

J. - O. A. van Berken

Namens de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs,
Prof. Dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

Beslissing van de Erkenningscommissie Hoger Onderwijs n.a.v. de aanvraag tot bekrachtiging van de gewijzigde samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie, studiegebied Industriële wetenschappen en technologie.

1. Situering

De Erkenningscommissie Hoger Onderwijs ontving op 30 september 2010 (elektronisch) vanwege de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) een aanvraag, gedateerd op 30 september 2010, tot bekrachtiging van de samenstelling van een visitatiecommissie ter beoordeling van de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie.

Bij de visitatie van de opleiding is enkel de Hogeschool Gent betrokken.

De Erkenningscommissie bekrachtigde de samenstelling van deze visitatiecommissie op 30 september 2010.

2. Aanvraag wijziging samenstelling

Op 8 december ontving de Erkenningscommissie een aanvraag tot wijziging van de samenstelling.

Het betreft de opname van een studentlid in de visitatiecommissie: de heer Olivier Sucaet, student aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven.

Het curriculum vitae en de ondertekende onafhankelijkheidsverklaring werden aan het dossier toegevoegd.

3. Bekrachtiging gewijzigde samenstelling

De Erkenningscommissie bekrachtigt de gewijzigde samenstelling van de visitatiecommissie voor de professionele bacheloropleiding in de houttechnologie in het studiegebied Industriële wetenschappen en technologie:

De commissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter:

Joris Van Acker, vakdeskundige

Leden:

Arno Libotton, onderwijsdeskundige

Koen Nel, vakdeskundige

Jeroen Doom, vakdeskundige

Olivier Sucaet, student

Brussel, 8 december 2010

i.o. Cuyp Bester

Namens de Erkenningcommissie Hoger Onderwijs,
Prof. Dr. Jaap van Marle,
Voorzitter

bijlage 3 onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden

onafhankelijkheidsverklaring**visitatie van de professionele bachelor Houttechnologie**van de heer / ~~mevrouw~~ JEROEN DOOT

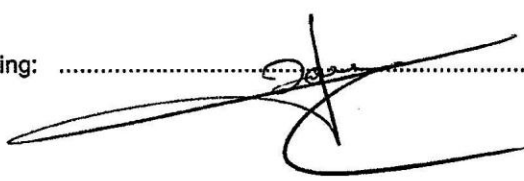
Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

naam: JEROEN DOOTdatum: 05.07.2010handtekening:

binnengekomen op	05 JULI 2010
inschrijvingsnummer	000862
bestemming	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor houttechnologie

van de heer Jeroen DOOM

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Jeroen DOOM

datum: 23 mei 2011

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijvingsnummer	binnengekomen op
000740	26.05.2011
bestemming	overzichtig

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor Houttechnologie

van de heer / mevrouw Arno Libotton

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

niel

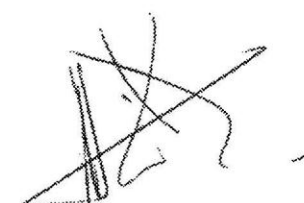
naam: Libotton Arno

datum: 27 juli 2010

handtekening:

binnengekomen op	17 AUG. 2010
inschrijvingsnummer	000991
bestemming	
opvolging	ja / neen

PP-HOU

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor houttechnologie

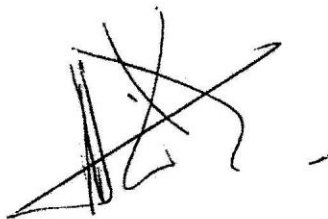
van de heer Libotton Arno

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Libotton Arno

datum: 15 mei 2011

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijvingsnummer	binnengekomen op
000704	18.05.2011
bestemming	opvolging

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor Houttechnologie

van de heer / mevrouw Koen NEL

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

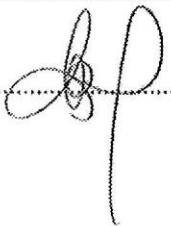
Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

naam: Koen NELdatum: 03-08-2010handtekening:

binnengekomen op	17 AUG. 2010
inschrijvingsnummer	000988
bestemming	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring

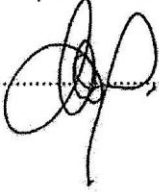
visitatie van de professionele bachelor houttechnologie

van de heer / mevrouw NEL Koen

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Koen NELdatum: 17.05.2011handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijvingsnummer	binnengekomen op
000709	19.05.2011
bestemming	opvolging

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor Houttechnologie

van de heer / mevrouw Suact Olivia

Ondergetekende verbindt zich ertoe een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van de te visiteren opleiding(en) en de visitatie te zullen uitvoeren overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te zullen uitspreken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de te visiteren opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accrediten opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) wordt niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen. Indien het commissielid op enige wijze verbonden zou zijn aan een te visiteren opleiding zal zij/hij niet deelnemen aan de beoordeling van en het bezoek aan de betreffende opleiding(en).

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie. Indien de positie van een commissielid in de loop van het visitatieproces wijzigt en dit repercussies heeft naar het onafhankelijk functioneren van het commissielid toe, is zij/hij verplicht het bestuursorgaan van VLIR en/of VLHORA hiervan op de hoogte te brengen.

Eventuele risico's van belangenvermenging of de schijn daarvan:

.....

.....

.....

.....

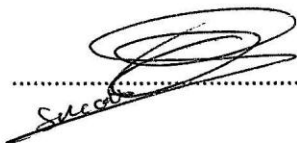
naam:

Suact Olivia

datum:

14/11/2010

handtekening:

binnengekomen op	10 NOV. 2010
inschrijvingsnummer	001467
bestemming	
opvolging	ja / neen

onafhankelijkheidsverklaring

visitatie van de professionele bachelor houttechnologie

van de heer Sucaet Olivier

Ondergetekende verklaart een onafhankelijk, kritisch en gezaghebbend oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van de gevisiteerde opleiding(en) en de visitatie te hebben uitgevoerd overeenkomstig de procedures en instrumenten geformuleerd in de handleiding voor de onderwijsvisitaties van VLIR en VLHORA. Zij/hij verklaart een oordeel te hebben uitgesproken over de kwaliteit van het onderwijs binnen de gevisiteerde opleiding(en) zonder beïnvloeding van de betrokken instelling(en), de opleiding(en) of andere belanghebbenden en zonder vooroordeel, persoonlijke voorkeur of persoonlijk belang.

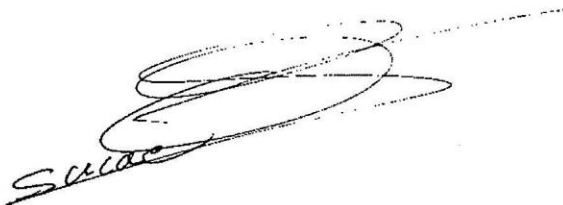
Ondergetekend commissielid verklaart op geen enkele wijze persoonlijk noch zakelijk direct belang te hebben bij het bestaan van de opleiding(en) en de al dan niet positieve beoordeling door de visitatiecommissie van de te accreditere opleiding(en). De deelname van het commissielid aan de visitatie van de betrokken opleiding(en) werd niet verhinderd door één of meerdere onverenigbaarheidsgrond(en) die in het visitatieprotocol zijn opgenomen.

Ondergetekende verklaart bovendien geen financiële of andere beloningen te hebben ontvangen of te zullen ontvangen van derden voor haar/zijn deelname aan de visitatie.

naam: Sucaet Olivier

datum: 16 – mei - 2011

handtekening:

Vlaamse Hogescholenraad	
inschrijvingsnummer	binnengekomen op
000705	18.05.2011
bestemming	opvolging

bijlage 4 bezoekschema

Dag 1

14.00 - 14.30	samenkomst van de commissieleden
14.30 - 15.00	ontvangst bij departementshoofd
15.00 - 17.30	voorbereidende vergadering en inzage werkdocumenten
17.30 - 18.15	kennismaking met de algemeen directeur, het departementshoofd
18.15 - 19.45	opleidingsverantwoordelijke opleiding, opstellers ZER en een student betrokken bij het onderwijskundig overleg (onder meer bespreking referentiekader)
19.45 – 20.30	informeel ontmoetingsmoment
20.30	avondmaal voor de commissie

Dag 2

08.30 - 09.00	intern werkoverleg
09.00 - 09.45	kwaliteitsverantwoordelijke(n), verantwoordelijke(n) van de opleiding, het departement en/of de hogeschool
10.00 - 10.45	studenten eerste en tweede jaar
11.00 - 11.45	studenten derde jaar
11.45 - 12.30	intern werkoverleg
12.30 - 13.30	lunch voor de commissie
13.30 - 14.45	rondgang
15.00 - 15.45	lectoren eerste en tweede jaar
16.00 - 16.45	lectoren derde jaar
17.00 - 18.00	intern werkoverleg en inzage van de documenten
18.00 - 19.00	vertegenwoordigers werkveld
19.00 – 19.45	afgestudeerden
20.00	avondmaal voor de commissie.

Dag 3

08.30 - 09.00	administratief-technisch personeel
09.00 - 09.45	ombudspersonen, verantwoordelijken studiebegeleiding en –advies
10.00 - 10.30	verantwoordelijke internationalisering;
10.30 - 11.15	begeleiders bachelorproeven
11.15 - 12.30	intern werkoverleg;
12.30 - 13.30	lunch voor de commissie;
13.30 - 14.30	vrij spreekuur
14.30 – 15.00	opleidingsverantwoordelijke opleiding
15.00 – 18.00	voorbereiding mondelinge rapportering
18.00	mondelinge rapportering.

bijlage 5 lijst van afkortingen en letterwoorden

ASO	Algemeen secundair onderwijs
AUGent	Associatie Universiteit Gent
BAMA	Bachelor Master
BSO	beroepssecundair onderwijs
ECTS	European Credit Transfer System
EFQM	European Foundation for Quality Management
EQF	European Qualifications Framework
Erasmus	uitwisselingsprogramma voor studenten in het hoger onderwijs, onderdeel van het Project Socrates van de Europese commissie
EVC	elders verworven competenties
EVK	eerder verworven kwalificaties
HOC	Hogeschool onderhandelingscomité
JAP	Jaaractieplan
LASSI	Learning and Study Strategies Inventory
NVAO	Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie
OP	onderwijzend personeel
PBA	professionele bacheloropleiding
PDCA	letterwoord voor: 'Plan Do Check Act'
PWO	projectmatig wetenschappelijk onderzoek
SID-in	studie- informatiedagen
SOVOREG	Dienst (vzw) voor SOciale VOorzieningen van REgio Gent
SPI	Show Performance Instrument
TRIS	Transnationale Institutionele Samenwerking (een Instrument van kwaliteitszorg)
TSO	Technisch secundair onderwijs
UGent	Universiteit Gent
VLHORA	Vlaamse Hogescholenraad
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad

VLOR	Vlaamse Onderwijsraad
VTE	voltijds equivalenten

